

Uniwersytet Warszawski
Wydział Prawa i Administracji

Natalia Wilczyńska
Nr albumu: 417559

Między innowacją a kontrolą.
Prawne aspekty rozwoju generatywnej
sztucznej inteligencji w Chinach

Praca: magisterska
na kierunku studiów: prawo

Praca wykonana pod kierunkiem:
dr hab. Wojciech Jan Machała
Katedra Prawa Własności Intelektualnej i Dóbr Niematerialnych

Warszawa, maj 2025 r.

Streszczenie

Praca analizuje rozwój generatywnej sztucznej inteligencji w Chińskiej Republice Ludowej w kontekście jej regulacji prawnych, ze szczególnym uwzględnieniem prawa autorskiego. Omówiono chiński system prawny, problemy językowe i metodologiczne, a także porównano podejścia definicyjne i legislacyjne ChRL, UE i Polski. Szczególną uwagę poświęcono kwestii danych treningowych, definicji „utworu” oraz analizie chińskiego orzecznictwa dotyczącego generatywnej sztucznej inteligencji. Praca ma charakter komparatystyczny i interdyscyplinarny, łącząc prawo i sinologię.

Słowa kluczowe

generatywna sztuczna inteligencja, Chińska Republika Ludowa, komparatystyka prawnicza, prawo autorskie

Tytuł pracy w języku angielskim:

Between Innovation and Control: Legal Aspects of Generative AI Development in China

Spis treści

Wykaz skrótów.....	5
Wstęp.....	6
Rozdział I. Lex Sinensis. Fundamenty chińskiego prawa.....	9
1.1. Specyfika badania prawa chińskiego.....	9
1.1.1. Znaki i ich transkrypcja	9
1.1.2. Wyszukiwanie aktów normatywnych	10
1.1.3. Opracowywanie spraw sądowych.....	12
1.2. System konstytucyjny Chińskiej Republiki Ludowej	14
1.2.1. Struktura naczelných władz państwa	14
1.2.2. Hierarchia aktów prawnych	15
1.3. System ochrony praw autorskich.....	17
1.3.1. Organy administracyjne	18
1.3.2. Ochrona sądowa.....	19
Rozdział II. Generatywna, czyli jaka? Próba zdefiniowania generatywnej sztucznej inteligencji.....	22
2.1. Definicja generatywnej sztucznej inteligencji – perspektywa techniczna.....	23
2.2. Próby zdefiniowania generatywnej sztucznej inteligencji w Polsce i Europie – perspektywa prawna	24
2.2.1. Podejście unijnych organów do definiowania sztucznej inteligencji.....	24
2.2.2. Podejście polskich organów do definiowania sztucznej inteligencji.....	28
2.3. Próby zdefiniowania generatywnej sztucznej inteligencji ChRL – perspektywa prawna	29
2.3.1. Ramy regulacyjne sztucznej inteligencji w ChRL.....	29
2.3.2. Lokalne regulacje sztucznej inteligencji	33
2.4. Porównanie chińskiego i europejskiego modelu regulacji	34
Rozdział III. Dzieło dziełu nierówne. Analiza komparatystyczna chińskiego i polskiego prawa autorskiego	37
3.1. Definicja legalna „utworu”	37
3.1.1. Polskie prawo autorskie	37
3.1.2. Chińskie prawo autorskie.....	38
3.1.3. Porównanie i wnioski.....	40
3.2. Materiały użyte jako dane treningowe a prawo autorskie	41

3.2.1. Materiały użyte jako dane treningowe a prawo autorskie – perspektywa w Unii i w Polsce	42
3.2.2. Materiały użyte jako dane treningowe a prawo autorskie – perspektywa chińska .	45
3.2.3. Porównanie i wnioski.....	48
Rozdział IV. Omówienie orzecznictwa.....	49
4.1. Gao i Deng przeciwko Youku, Momo i innym: „Niegrzeczne dzieci goniące balon” .	49
4.2. Feilin przeciwko Baidu: Raport analityczny	53
4.3. Tencent przeciwko Yingxun: Dreamwriter	55
4.4. Li przeciwko Liu: „Wiosenny powiew przynosi delikatność”	57
4.5. Character License Administrative przeciwko Spółce A: Ultraman	61
4.6. Wnioski.....	64
Zakończenie i podsumowanie	66
Bibliografia.....	69
Akty normatywne i doradcze prawa chińskiego	69
Akty normatywne i doradcze prawa polskiego	72
Akty normatywne i doradcze prawa unijnego	72
Orzecznictwo sądów ludowych	73
Literatura przedmiotu.....	74
Źródła internetowe	76
Spis ilustracji	79

Wykaz skrótów

AI Act	<i>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji</i>
AI	<i>Artificial Intelligence</i>
CAC	Administracja Cyberprzestrzeni Chin
ChRL	Chińska Republika Ludowa
CNIPA	Państwowa Administracja ds. Własności Intelektualnej
CSL	<i>Prawo o cyberbezpieczeństwie (chiń.: 中华人民共和国网络安全法, pinyin: zhonghua renmin gongheguo wangluo anquan fa)</i>
DSL	<i>Prawo o bezpieczeństwie danych (chiń.: 中华人民共和国数据安全法, pinyin: zhonghua renmin gongheguo shuju anquan fa)</i>
LLM	<i>Large language models</i>
NCAC	Państwowa Administracja ds. Praw Autorskich
NSL	Najwyższy Sąd Ludowy
OZPL	Ogólnochińskie Zgromadzenie Przedstawicieli Ludowych
PIPL	<i>Prawo o ochronie danych osobowych (chiń.: 中华人民共和国个人信息保护法, pinyin: zhonghua renmin gongheguo geren xinxi baohu fa)</i>
RODO	<i>Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych</i>
SAMR	Państwowa Administracja ds. Regulacji Rynku
u.p.a.p.p.	<i>Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, (Dz.U. 1994 nr 24 poz. 83)</i>
UE	Unia Europejska

Wstęp

Celem niniejszej pracy jest przedstawienie aktualnego stanu rozwoju generatywnej sztucznej inteligencji w Chińskiej Republice Ludowej (dalej: „ChRL”) oraz porównanie rozwiązań prawnych przyjętych w tym obszarze z regulacjami obowiązującymi w Unii Europejskiej i w Rzeczypospolitej Polsce. Szczególny nacisk zostanie położony na zagadnienia prawa autorskiego, jako że jest to ta dziedzina prawa, z którą podmioty funkcjonujące w obrocie cywilnoprawnym najczęściej będą mieć styczność w kontekście wykorzystywania narzędzi generatywnej sztucznej inteligencji.

W czasie pisania niniejszej pracy szacuje się, że globalna baza unikalnych dziennych aktywnych użytkowników narzędzi generatywnej sztucznej inteligencji mieści się w przedziale od 115 do 180 milionów osób¹. Jednym z najbardziej rozpoznawalnych modeli tego typu jest ChatGPT, który po uruchomieniu w 2023 r. stał się najszybciej rozwijającą się aplikacją konsumencką w historii, zyskując ponad 102 miliony użytkowników w ciągu zaledwie dwóch miesięcy². W obliczu dynamicznego tempa rozwoju i coraz powszechniejszego wdrażania modeli generatywnych, regulacje prawne pozostają wyraźnie niedostateczne. Taki stan rzeczy stwarza przestrzeń do pogłębionych rozważań doktrynalnych i komparatystyczno-prawnych.

ChRL została wybrana jako przedmiot niniejszej analizy ze względu na jej wiodącą pozycję w globalnym wyścigu technologicznym w zakresie generatywnej sztucznej inteligencji. W latach 2014–2023 około 74% wszystkich zgłoszeń patentowych dotyczących technologii generatywnej sztucznej inteligencji pochodziło z Chin, co jednoznacznie wskazuje na dominującą rolę tego państwa w kształtowaniu światowego krajobrazu innowacyjności w tym obszarze^{3 4}. Co istotne, nie tylko instytucje publiczne, lecz również jednostki akademickie, takie jak Chinese Academy of Sciences oraz Tsinghua University, plasują się na czołowych miejscach globalnych rankingów pod względem liczby publikacji naukowych dotyczących generatywnej sztucznej inteligencji⁵. Powyższe dane rysują obraz ChRL jako dominującego

---

¹ A. Guadamuz, *How many people are using generative AI on a daily basis? A Gemini report*, <https://www.technollama.co.uk/a-gemini-report-how-many-people-are-using-generative-ai-on-a-daily-basis-a-gemini-report> [data dostępu: 10.05.2025].

² G. Lichfield, *The ‘Manhattan Project’ Theory of Generative AI*, <https://www.wired.com/story/how-to-make-sense-of-the-generative-ai-explosion/> [data dostępu: 10.05.2025].

³ World Intellectual Property Organization, *Generative Artificial Intelligence. Patent Landscape Report*, Genewa 2024, s. 42 <https://tind.wipo.int/record/49740?v=pdf> [data dostępu: 10.05.2025].

⁴ Por. 38 210 zgłoszeń patentowych w zakresie generatywnej sztucznej inteligencji dokonanych w Chińskiej Republice Ludowej w latach 2014–2023 z 6 276 zgłoszeniami pochodzącymi ze Stanów Zjednoczonych, będących drugim państwem pod względem liczby takich zgłoszeń w tym samym okresie.

⁵ World Intellectual Property Organization, *Generative Artificial Intelligence. Patent Landscape Report*, Genewa 2024, s. 38, <https://tind.wipo.int/record/49740?v=pdf> [data dostępu: 10.05.2025].

podmiotu na arenie międzynarodowej w zakresie rozwoju i implementacji technologii generatywnej sztucznej inteligencji.

Celem pierwszego rozdziału niniejszej pracy jest przedstawienie specyfiki prowadzenia badań nad chińskim systemem prawnym. Omówiono podstawowe założenia chińskiego porządku prawnego, takie jak struktura źródeł prawa, i kluczowe bazy danych umożliwiające wyszukiwanie odpowiednich aktów normatywnych. Zabieg ten ma na celu zapewnienie przejrzystości i umożliwienie jednoznacznej weryfikacji przywoływanych przepisów. Szczególną uwagę poświęci się także specyfice sądowej ochrony prawnoautorskiej w ChRL.

Drugi rozdział skupia się na analizie prób zdefiniowania pojęcia „sztucznej inteligencji” oraz terminu podrzędnego – „generatywnej sztucznej inteligencji”. Szczególny nacisk położony zostanie na porównanie obowiązujących lub projektowanych definicji legalnych w systemie prawnym ChRL i w ustawodawstwie Unii Europejskiej, w tym w polskim. Celem tego rozdziału jest ukazanie i porównanie różnych podejść normatywnych.

Kolejna część pracy została poświęcona bardziej szczegółowym zagadnieniom z zakresu prawa autorskiego i generatywnej sztucznej inteligencji. Zostaną omówione przesłanki kwalifikowania wytworu jako „utwór” w obu systemach prawnych, jako że to pojęcie pojawi się w ramach późniejszej analizy orzecznictwa. Omówi się przy tym zagadnienia związane z danymi treningowymi, a także obowiązki dostawców modeli sztucznej inteligencji.

W końcowej części pracy zaprezentowano orzecznictwo sądowe w ChRL. Przedstawione i omówione zostaną kluczowe wyroki odnoszące się do problematyki ochrony prawa autorskiego w kontekście generatywnej sztucznej inteligencji.

W niniejszej pracy zastosowano interdyscyplinarne podejście badawcze, łączące metody charakterystyczne dla nauk prawnych oraz sinologii. Podstawową metodą badawczą w zakresie nauk prawnych była metoda dogmatyczno-prawna, jako że przedmiotem analizy było prawo obowiązujące. W jej ramach wykorzystano analizę logiczno-językową, która umożliwiła przeprowadzenie komparatystyczno-prawniczej analizy systemów prawnych – chińskiego, polskiego oraz unijnego. Ze względu na specyfikę źródeł, konieczne było także odwołanie się do podstaw językoznawstwa chińskiego i przeprowadzenie bezpośredniej analizy tekstu chińskiego. Wszystkie tłumaczenia z języka chińskiego zostały sporządzone samodzielnie i mają charakter tłumaczeń autorskich.

Literatura przedmiotu poświęcona analizowanej tematyce jest obszerna, toteż przy doborze materiałów do niniejszej pracy kierowano się ich aktualnością. Ze względu na tematykę pracy, dążono również do zawarcia i odwołania się do źródeł chińskich. Takie podejście pozwoliło ograniczyć ryzyko błędnej interpretacji pojęć oraz uniknąć analizy opartej

wyłącznie na ujęciu teoretycznym, oderwanym od realiów praktyki. Należy zaznaczyć, iż jednym z głównych wyzwań badawczych pozostaje szybka dezaktualizacja opracowań – wiele publikacji traci na aktualności jeszcze przed ukazaniem się drukiem, co wynika z dynamicznego rozwoju regulacji w obszarze sztucznej inteligencji. Na szczególną uwagę zasługuje wkład polskich badaczy w rozwój literatury dotyczącej zarówno systemu prawnego ChRL, m.in. *System konstytucyjny Chińskiej Republiki Ludowej* (W. Jakóbiec, J. Rowiński), jak i się zagadnieniom ściśle związanym z tematyką generatywnej sztucznej inteligencji w np. *Samoregulacja oraz koncesjonowanie jako metody kontroli generatywnej sztucznej inteligencji w Chińskiej Republice Ludowej – wstępne obserwacje* (I. Szpotakowski). W celu dalszej eksploracji tematu pracy rekomendowana jest samodzielna lektura publikacji takich jak *High Wire: How China Regulates Big Tech and Governs Its Economy* (A.H. Zhang) czy *The Idea of China* (A. Bachulska, M. Leonard, J. Oertel).

Rozdział I. Lex Sinensis. Fundamenty chińskiego prawa

System prawny ChRL w oczywisty sposób różni się od tego, który obowiązuje w Rzeczypospolitej Polskiej. Mimo że oba systemy prawne są systemami prawa kontynentalnego i oba odwołują się do bogatego dziedzictwa rzymskiej jurysprudencji⁶, to skrajnie różna kultura prawna obu nacji sprawia, że pozornie tożsame instytucje prawne są w rzeczywistości zgoła odmienne. Zrozumienie tego, w jaki sposób funkcjonuje prawo w ChRL umożliwi świadome zapoznanie się z regulacjami dotyczącymi prawa autorskiego w zakresie generatywnej sztucznej inteligencji. Brak odpowiedniego przygotowania może sprawić, że mimo pozornego zrozumienia słów ustawy, wyciągnię się niepoprawne konkluzje bądź pominie pozornie nieistotny fragment. Mając na względzie powyższe uwagi, zakres rozważań podjętych w tym rozdziale jest wciąż determinowany jedynie założeniami niniejszej pracy dyplomowej.

1.1. Specyfika badania prawa chińskiego

1.1.1. Znaki i ich transkrypcja

Język chiński jest zapisywany za pomocą znaków chińskich, które stanowią logograficzny system pisma, w którym co do zasady jedna sylaba odpowiada jednemu znakowi. Liczba znaków w języku chińskim nie jest skończona – nieustannie powstają nowe, zarówno w wyniku odkryć naukowych, jak i w kontekście neologizmów internetowych⁷. Najobszerniejszy współczesny słownik języka chińskiego zawiera ponad 85 000 znaków⁸.

W ramach polityki zwalczania analfabetyzmu prowadzonej ChRL pod koniec lat 50. XX wieku podjęto działania na rzecz uproszczenia pisma chińskiego, których pierwsze oficjalne rezultaty opublikowano w 1964 r.⁹. W konsekwencji obecnie funkcjonują dwie podstawowe odmiany pisma: chińskie pismo uproszczone (stosowane w ChRL), oraz chińskie pismo tradycyjne (używane m. in. w Hongkongu i Makau). Przykładem różnicy między tymi systemami jest zapis słowa oznaczającego „konstytucja”: 宪法 (wersja uproszczona) oraz 憲法 (wersja tradycyjna). Jednakże większość znaków jest identyczna w obydwu odmianach, np. „prawo” – 法.

---

⁶ E. Toti, *The Connections between Roman Law and Chinese Civil Law*, w: *The Making of the Chinese Civil Code*, red. H. Jiang i P. Sirena, Cambridge University Press 2023, s. 308.

⁷ H. Chen i M. Devichand, *Millions share new Chinese character*, <https://www.bbc.com/news/blogs-trending-31689148> [data dostępu: 17.03.2025].

⁸ zob. *Zhonghua Zihai* (chiń.: 中华字海), ISBN 978-7-5057-0630-9.

⁹ *Preambula Obwieszczenia Rady Państwa w sprawie ogłoszenia „Ogólnej standardowej tabeli znaków chińskich”* (chiń.: 国务院关于公布《通用规范汉字表》的通知, pinyin: *guowuyuan guanyu gongbu "tongyong guifan hanzi biao" de tongzhi*) https://www.gov.cn/zwggk/2013-08/19/content_2469793.htm [data dostępu: 17.03.2025].

Rząd ChRL oficjalnie zatwierdził standardowy system transkrypcji znaków chińskich na alfabet łaciński, który określił jako pinyin. W niniejszej pracy stosowana będzie transkrypcja pinyin jako powszechnie akceptowany sposób zapisu. Należy jednak zaznaczyć, że liczne chińskie nazwy własne weszły do języka polskiego przed jego wprowadzeniem, co skutkuje istnieniem alternatywnych zapisów w literaturze przedmiotu, np. *Pekin* zamiast *Beijing*. Niemniej, dla zachowania konsekwencji oraz ułatwienia identyfikacji terminów, w niniejszym opracowaniu przyjęta zostanie transkrypcja pinyin, z wyjątkiem powszechnie przyjętych w j. polskim egzonymów. Jednakże mając na względzie, że przedmiotem niniejszej pracy jest prawo ChRL, a nie sam aspekt językowy, to podjęto decyzję o nieużywaniu oznaczeń tonalnych celem uproszczenia przekazu.

W j. chińskim, w przeciwieństwie do j. polskiego, przyjęto konwencję umieszczania nazwiska przed imieniem. Przykładowo, w przypadku Li Lianjie, element „Li” pełni funkcję nazwiska, natomiast „Lianjie” – imienia. Nie istnieje jeden ujednolicony sposób zapisu chińskich imion, co skutkuje równoległym funkcjonowaniem różnych metod ich transkrypcji, z których każda jest uznawana za poprawną i akceptowalną. Imię podane w powyższym przykładzie może być zapisywane jako oddzielne słowa (Lian Jie) lub z wykorzystaniem dywizu (Lian-Jie). W niniejszej pracy, w celu zachowania jednolitości cytowań, chińskie imiona i nazwiska będą zapisywane zgodnie z konwencją europejską, np. Lianjie Li (L. Li).

1.1.2. Wyszukiwanie aktów normatywnych

Zgodnie z chińską techniką prawodawczą, akty prawa powszechnie obowiązującego po ich przyjęciu muszą zostać opublikowane w przeznaczonym do tego dzienniku urzędowym, na oficjalnej rządowej stronie internetowej, a także wydrukowane w specjalistycznych gazetach urzędowych¹⁰.

Dziennik Urzędowy Stałego Komitetu Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych Chińskiej Republiki Ludowej (chiń.: 中华人民共和国全国人民代表大会常务委员会公报, pinyin: *zhonghua renmin gongheguo quanguo renmin daibiao dahui changwu weiyuanhui gongbao*) jest dostępny w wersji elektronicznej na oficjalnej stronie rządowej. Zazwyczaj publikuje się sześć lub siedem numerów dziennika w roku po każdej sesji parlamentu. Zarówno dziennik urzędowy w wersji elektronicznej, jak i pojedyncze prawa są dostępne na oficjalnej stronie rządowej zarządzanej przez parlament¹¹. Należy tutaj zaznaczyć,

---

¹⁰ Art. 62 *Prawa o ustawodawstwie* (chiń.: 中华人民共和国立法法, pinyin: *zhonghua renmin gongheguo lifa fa*), https://www.gov.cn/xinwen/2023-03/14/content_5746569.htm [data dostępu: 17.03.2025].

¹¹ Zob. <http://www.npc.gov.cn/npc/index.html> [data dostępu: 17.03.2025].

iż prawa publikowane za pomocą wspomnianych mediów to źródła prawa krajowego – dostęp do praw prowincjonalnych jest skutecznie utrudniony z perspektywy zachodniego badacza.

Akty normatywne rangi ustawowej w ChRL nie posiadają żadnej numeracji, ani pozycji w dzienniku urzędowym, toteż należy zachować szczególną ostrożność przy wyszukiwaniu danego aktu. Niemniej niektóre organy publikujące ogłoszenia czy też uchwały mogły przyjąć własny sposób oznaczania takich aktów. Przykładowo Rada Państwa przyjęła następujący sposób numeracji publikowanych przez siebie aktów normatywnych: 国发〔2013〕23号, który można zapisać w transkrypcji jako Guofa (2013) 23 hao. Co do zasady, tylko treść aktu normatywnego w j. chińskim jest wersją oficjalnie obowiązującą – wszystkie tłumaczenia są nieoficjalne.

Wszystkie ustawy przyjęte przez OZPL są nazywane są według poniższego schematu:

中华人民共和国 + (opisana zawartość ustawy) + 法

中华人民共和国人民法院组织法

法 Fa, prawo

中华人民共和国 Zhonghua renmin gongheguo, Chińska Republika Ludowa

Dosłownym tłumaczeniem ustawy przywołanej na przykład będzie: „Prawo Chińskiej Republiki Ludowej o organizacji sądów ludowych”. Dla uproszczenia w niniejszej pracy pominie się pierwszy człon oficjalnej nazwy ustawy, wówczas przywołany przykład przyjmie nazwę: „Prawo o organizacji sądów ludowych”. W literaturze przedmiotu dotyczącego prawa chińskiego również nie ujednotwiono sposobu tłumaczenia niektórych członów, przez co *fa* 法 tłumaczy się jako ustawa, prawo, reguła. Niemniej jednak, w celu zachowania widocznej odrębności pomiędzy prawem polskim a chińskim, w niniejszej pracy odejdzie się od tłumaczenia nazw chińskich aktów normatywnych jako „ustawy”.

W niniejszej analizie należy podkreślić problem ograniczonego dostępu do określonych aktów normatywnych oraz opracowań dla użytkowników spoza Chin. Zjawisko to wynika z istnienia mechanizmów, które określane są mianem „Chińskiej Zapory Ogniowej” – kompleksu działań legislacyjnych i administracyjnych, których celem jest krajowa regulacja oraz kontrola przepływu informacji w Internecie¹². W efekcie, dostęp do serwisów internetowych

---

¹² *Great Firewall*, <https://www.britannica.com/topic/Great-Firewall> [data dostępu: 19.03.2025].

hostowanych na terytorium Chin, a także do udostępnianych w nich treści zagranicznych, zostaje znacząco ograniczony. Jednym z praktycznych rozwiązań umożliwiających obejście tych restrykcji jest wykorzystanie technologii VPN, która pozwala na ukrycie rzeczywistego adresu IP użytkownika i uzyskanie swobodnego dostępu do wcześniej zablokowanych zasobów. W niniejszej pracy wszystkie źródła oraz witryny, do których dostęp jest możliwy wyłącznie przy użyciu VPN zostaną odpowiednio oznaczone.

1.1.3. Opracowywanie spraw sądowych

W 2016 r. mocą decyzji Najwyższego Sądu Ludowego (dalej: „NSL”) wprowadzono ogólnodostępny system internetowy, w ramach którego można uzyskać dostęp do wyroków wydanych przez sądy ludowe¹³. System nadal jednak nie obejmuje wszystkich wyroków wydanych w danym roku. W niniejszej pracy użyto wspomnianego systemu internetowego do wyszukania i opracowania kluczowych wyroków sądowych dotyczących generatywnej sztucznej inteligencji i prawa autorskiego.

Powszechnie stosowany system oznaczania i identyfikacji spraw sądowych w ChRL został wprowadzony dnia 1 stycznia 2016 r.¹⁴. Wcześniejsze postępowania korzystały z nieujednoliconego sposobu numeracji, co utrudniało jednoznaczną identyfikację właściwego sądu na podstawie samego numeru sprawy. Wprowadzone regulacje wymagają, aby numer sprawy był skonstruowany zgodnie z następującym schematem:

(rok przyjęcia) + kod sądu + kod kategorii + numer sprawy + znak „numer”

(2018) 粤 73 民终 723 号

(rok przyjęcia)	Odnosi się do roku, w którym przyjęto daną sprawę w danej instancji.
kod sądu	Użyty znak odnosi się do regionu administracyjnego na poziomie prowincji, podczas gdy oznaczenie liczbowe odnosi się do konkretnego

---

¹³ Punkt 3 *Opinii Najwyższego Sądu Ludowego w sprawie dalszego promowania podziału złożoności i prostoty w sprawach oraz optymalizacji alokacji zasobów sądowych* (chiń.: 最高人民法院关于进一步推进案件繁简分流优化司法资源配置的若干意见, pinyin: *zuigao renmin fayuan guanyu jinyibu tuijin anjian fanjian fenliu youhua sifa ziyuan peizhi de ruogan yijian*), <http://gongbao.court.gov.cn/Details/a05529d601534cef41afb89de64df3.html> [data dostępu: 18.03.2025].

¹⁴ Obwieszczenie Najwyższego Sądu Ludowego w sprawie wydania „Kilku postanowień dotyczących numerowania spraw w sądach ludowych” i standardów pomocniczych (chiń.: 最高人民法院关于印发《关于人民法院案件案号的若干规定》及配套标准的通, pinyin: *zuigao renmin fayuan guanyu yinfa "guanyu renmin fayuan anjian an hao de ruogan guiding" ji peitao biao zhun di tongzhi*), <http://www.court.gov.cn/zixun-xiangqing-14970.html> [dostępne za pomocą VPN, data dostępu: 18.03.2025].

	sądu właściwego do rozpoznawania danej sprawy. Wszystkie kody zostały enumeratywnie wymienione w odpowiednich regulacjach.
kod kategorii	Oznacza typ i rodzaj sprawy, np. karna I instancji. Wszystkie kody zostały enumeratywnie wymienione w odpowiednich regulacjach.
numer sprawy	Indywidualny numer sprawy przyjętej w danym roku. Sprawy cywilne są numerowane zgodnie z kolejnością przyjęcia. Numery spraw karnych poddanych przeglądowi składają się z losowo wybranych ośmiu cyfr – numeracja sekwencyjna takich spraw nie jest dozwolona.
znak „numer”	号 <i>hao</i> – znak chiński będący swoistym odpowiednikiem polskiego „nr”, występuje po danej liczbie.

Z użytego wyżej przykładu – (2018) 粤 73 民终 723 号 – można wywnioskować, iż wspomniana sygnatura odnosi się do sprawy cywilnej drugiej instancji przyjętej w 2018 r. i rozpatrywanej przez sąd ds. własności intelektualnej w Kantonie.

Przekład chińskiego systemu numeracji spraw sądowych na język polski wiąże się z istotnymi trudnościami. Zapis w znakach chińskich, ze względu na swoją specyfikę, pozostaje w dużej mierze niezrozumiały dla specjalistów z zakresu prawa, co wymaga jego odpowiedniego tłumaczenia. Charakterystyczna dla języka chińskiego zwięzłość sprawia, że pełne oddanie znaczenia poszczególnych elementów sygnatury może okazać się niemożliwe bez zastosowania szeregu skrótów. Mając na uwadze, iż niniejsza praca nie jest opracowaniem sinologicznym, zdecydowano się na zastosowanie transkrypcji pinyin przy zapisie numerów chińskich spraw sądowych. Tym samym sprawę z niniejszego przykładu „(2018) 粤 73 民终 723 号” można zapisać jako: „(2018) Yue 73 Min Zhong nr 723”.

Imiona i nazwiska osób fizycznych przedstawione w ogólnodostępnych dokumentach sądowych co do zasady zostają zanonimizowane celem ochrony ich prywatności. Sądy ludowe zazwyczaj upubliczniają jedynie nazwiska osób fizycznych, a imiona zastępują znakiem 某 *mou* – ktoś, pewien ktoś. Tym samym dane osoby zaangażowanej w proces mogą przykładowo zostać upublicznione jako: 李某 *Li Mou* – Pewien Li. Zdarza się, że *mou* tłumaczy się na j. polski zależnie od kontekstu jako „pan” bądź „pani”, jednakże jest to przekład nieprecyzyjny ze względu na fakt, iż chińskie imiona i nazwiska zazwyczaj nie wskazują na płeć. W dalszej części pracy zanonimizowane imiona i nazwiska osób fizycznych zostały zapisane z pominięciem znaku anonimizującego imię. W tym miejscu należy podkreślić, że dane osoby

fizyczne mogą zostać ujawnione po spełnieniu odpowiednich przesłanek, m.in. na jej bezpośrednie życzenie.

Nazwy spółek oraz dane ich reprezentantów i pełnomocników co do zasady nie podlegają anonimizacji. Ze względu na fakt, iż informacje dotyczące sporów sądowych z udziałem spółek są publicznie dostępne, zazwyczaj dąży się do zawarcia ugody w celu uniknięcia upublicznienia potencjalnie przegranej sprawy. Jeśli jednak sąd postanowił o anonimizacji akt sprawy, wówczas nazwy spółek przedstawia z użyciem znaków 甲 *jiā*, 乙 *yì*, 丙 *bǐng*, etc., które powszechnie przyjęło tłumaczyć się jako odpowiedniki „a”, „b”, „c”. W konsekwencji nazwę zanonimizowanej spółki można przedstawić jako 甲公司 – Spółka A. W dalszej części pracy w odpowiedni sposób zaznaczono spółkę, której nazwa została zanonimizowana.

Zgodnie z chińskimi przepisami nazwy spółek muszą zawierać określenie wskazujące na prowincję lub miasto, w którym dana jednostka ma siedzibę, a także muszą zawierać jej formę prawną. Przykładowo, 北京华龙科技有限公司 (pinyin: *beijing hualong keji youxian gongsi*) oznacza: Beijing Hualong Technologia sp. z o.o. Jednak w międzynarodowej praktyce handlowej powszechnie stosuje się angielskie tłumaczenia nazw chińskich spółek, toteż zastosowano je również w niniejszej pracy. W związku z tym powyższy przykład zostanie zapisany jako Beijing Hualong Technology Co., Ltd.

1.2. System konstytucyjny Chińskiej Republiki Ludowej

1.2.1. Struktura naczelných władz państwa

W systemie konstytucyjnym ChRL obowiązuje zasada jedności państwowej, zgodnie z którą wszystkie naczelne organy państwowe są powoływane oraz nadzorowane przez Ogólnochińskie Zgromadzenie Przedstawicieli Ludowych (dalej: „OZPL”) – jednoizbowy organ ustawodawczy pełniący funkcję parlamentu. Członkowie OZPL są wybierani w drodze wyborów pośrednich na 5-letnią kadencję. Wielkość OZPL nie jest skonkretyzowana w konstytucji, jednak przyjęło się, że liczba przedstawicieli nie przekracza 3000¹⁵. Co do zasady sesje zwykłe OZPL odbywają się raz do roku, niemniej jednak OZPL wybiera spośród swoich członków Stały Komitet OZPL liczący 175 przedstawicieli, którego sesje odbywają się co ok. 2 miesiące. Do kluczowych organów naczelných powoływanych przez OZPL zalicza się

---

¹⁵ Dla przykładu OZPL XII kadencji (2018-2023) liczyło 2980 członków, a OZPL XI kadencji (2013-2018) 2987 członków.

Przewodniczącego ChRL, Stały Komitet OZPL, Radę Państwową, Centralną Komisję Wojskową, NSL oraz Najwyższą Prokuraturę Ludową¹⁶.

W systemie konstytucyjnym ChRL nie funkcjonuje żaden organ posiadający formalne kompetencje do nadzorowania działalności OZPL. W praktyce jednak kontrolę nad jego funkcjonowaniem sprawuje Stały Komitet Biura Politycznego Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Chin oraz samo Biuro Polityczne, co odzwierciedla dominującą rolę partii w strukturze państwowej¹⁷.

Analogiczna sytuacja występuje na niższych szczeblach administracyjnych, obejmujących zgromadzenia prowincji, okręgów, powiatów i gmin, które posiadają kompetencje do powoływania, odwoływania oraz nadzorowania odpowiednich struktur administracyjnych i sądowniczych. Wynika z tego, że sądownictwo w ChRL nie stanowi samodzielnej władzy, lecz pozostaje w pełni podporządkowane organom, które je powołują¹⁸.

Od reform rządowych przeprowadzonych w 2018 r. coraz powszechniejszym zjawiskiem stało się funkcjonowanie instytucji o dwóch nazwach (chiń.: 一个机构两块牌子, pinyin: *yi ge jigou liang kuai paizi*), czyli organów posiadających równocześnie dwie lub więcej oficjalnych nazw. Zjawisko to stanowi istotne wyzwanie dla zachodnich badaczy, gdyż prowadzi do rozbieżności w dostępnych źródłach dotyczących struktur poszczególnych instytucji. Wielość nazw może wynikać zarówno z procesu konsolidacji wcześniej odrębnych jednostek organizacyjnych, jak i z faktu, że dany organ funkcjonuje pod jedną nazwą w ramach administracji państwowej, a pod drugą w strukturach Komunistycznej Partii Chin¹⁹.

1.2.2. Hierarchia aktów prawnych

Chińskie *Prawo o ustawodawstwie* z 2000 r.²⁰ ustanawia hierarchię źródeł prawa, w której na pierwszym miejscu znajduje się Konstytucja ChRL. Kolejnym istotnym źródłem prawa są ustawy uchwalane przez ogólnokrajowe organy ustawodawcze, czyli OZPL i Stały Komitet OZPL. Następnie w porządku hierarchicznym znajdują się przepisy administracyjne, regulujące kwestie wykonawcze i szczegółowe działania administracji publicznej. Na końcu tej

---

¹⁶ W. Jakóbiec, J. Rowiński, *System konstytucyjny Chińskiej Republiki Ludowej*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2006, s. 42.

¹⁷ Tamże, s. 44.

¹⁸ *Konstytucja Chińskiej Republiki Ludowej* (chiń.: 中华人民共和国宪法, pinyin: *zhonghua renmin gongheguo xianfa*, art. 128, https://www.gov.cn/guoging/2018-03/22/content_5276318.htm [data dostępu: 18.08.2025].

¹⁹ B. Lyhne-Gold, *One Institution with Two Names*, https://chinamediaproject.org/the_ccp_dictionary/one-institution-with-two-names/ [data dostępu: 22.03.2025].

²⁰ *Prawo o ustawodawstwie* (chiń.: 中华人民共和国立法法, pinyin: *zhonghua renmin gongheguo lifa fa*), https://www.gov.cn/xinwen/2023-03/14/content_5746569.htm [data dostępu: 17.03.2025].

hierarchii znajdują się przepisy prawa miejscowego, przyjmowane przez lokalne organy władzy w celu regulacji specyficznych kwestii w ramach ich jurysdykcji²¹.

Konstytucja Chińskiej Republiki Ludowej (chiń.: 中华人民共和国宪法, pinyin: *zhonghua renmin gongheguo xianfa*), uchwalona w 1982 r., stanowi najwyższe źródło prawa w chińskim systemie prawnym. Niemniej jednak, od 2008 r. jej bezpośrednie stosowanie jako podstawy prawnej orzeczeń sądowych lub decyzji administracyjnych zostało wykluczone – wówczas NSL wycofał swoją wcześniejszą interpretację (2001) Fa Shi nr 25²². W konsekwencji znaczenie konstytucji w praktyce legislacyjnej oraz funkcjonowaniu krajowego systemu prawnego jest ograniczone, co prowadzi do jej marginalnego wpływu na procesy stanowienia i egzekwowania prawa²³.

Ustawy (chiń.: 法律, pinyin: *falü*) to akty prawa powszechnie obowiązującego uchwalane przez OZPL lub Stały Komitet OZPL. W odpowiednim dziale *Prawa o ustawodawstwie* wydzielono kompetencje obydwu organów i uregulowano ich wzajemne relacje. Ustawy uchwalone przed OZPL mają wyższą rangę od tych przyjętych przez Stały Komitet OZPL. Ustawy stanowią najszerszą kategorię aktów prawnych ze względu na ich rozległy zakres regulacyjny – nie muszą mieć one również podstawy w konstytucji.

Zgodnie z art. 48 *Prawa o ustawodawstwie*, tylko Stały Komitet OZPL może interpretować ustawy. Inne organy naczelne, w tym NSL, nie mogą dokonywać wykładni ustawy samodzielnie i muszą zwrócić się do Stałego Komitetu OZPL z odpowiednim wnioskiem. Co do zasady interpretacje bądź wykładnie (解释, pinyin: *jieshi*) wydaje organ uchwalający dany akt normatywny. Akty tego rodzaju posiadają taką samą moc obowiązującą jak interpretowany akt normatywny, jednakże charakteryzują się specyficzną treścią. W przeważającej mierze obejmują one definicje legalne oraz szczegółowe objaśnienia intencji prawodawcy, stanowiąc tym samym istotny element wykładni prawa²⁴.

Dokumenty posiadające rangę ustawy obejmują wszelkie decyzje, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz akty normatywne wydawane przez uprawnione organy, niezależnie od ich formalnej nomenklatury²⁵. Należy tutaj podkreślić, iż nazewnictwo poszczególnych aktów prawnych nie determinuje ich rangi, która zależy wyłącznie od procedury legislacyjnej. W

---

²¹ W. Jakóbiec, *System...*, dz. cyt., s. 63.

²² Oryg. sygn.: 法释 [2001] 25号. Zob.:

<http://gongbao.court.gov.cn/Details/635e70e2ab2f5969810116dbdff1f1.html> [data dostępu: 19.03.2025].

²³ Z. Kopania, I. Szpotakowski, *Chinese law research guide*, wydawnictwo Naukowe ArchaeGraph, Łódź-Kraków 2020, s. 26.

²⁴ W. Jakóbiec, *System...*, dz. cyt., s. 63.

²⁵ Z. Kopania, *Chinese...*, dz. cyt., s. 26.

związku z tym różne akty normatywne, takie jak reguły (chiń.: 条例, pinyin: *tiaoli*), zarządzenia (chiń.: 规章, pinyin: *guizhang*), środki (chiń.: 办法, pinyin: *banfa*), czy przepisy (chiń.: 法规, pinyin: *fagui*) stanowią jedynie przykłady możliwych form prawnych. Analogicznie, kodeks (chiń.: 典, pinyin: *dian*), podobnie jak w polskim systemie prawnym, nie stanowi odrębnej kategorii aktów prawnych uznawanej przez ustawodawstwo²⁶.

Przepisy administracyjne (chiń.: 行政法规, pinyin: *xingzheng fagui*) to akty normatywne wydawane przez Radę Państwa na podstawie upoważnienia zawartego w ustawie. Wyróżnia się również zarządzenia administracyjne (chiń.: 行政规章, pinyin: *xingzheng guizhang*), czyli akty normatywne wydawane przez konkretne ministerstwa bądź komisje Rady Państwa o mniejszej randze legislacyjnej²⁷.

Przepisy prawa miejscowego (chiń.: 地方性法规, pinyin: *difangxing fagui*) i lokalne zarządzenia administracyjne (chiń.: 地方行政规章, pinyin: *difang xingzheng guizhang*) są stanowione odpowiednio przez Zgromadzenia i władze prowincji, powiatu, gmin i miast²⁸.

Opinie wydawane przez NSL (chiń.: 意见, pinyin: *yijian*) stanowią kategorię aktów o niejednoznacznym statusie prawnym. Pomimo braku formalnego uregulowania w systemie legislacyjnym, pełnią one istotną funkcję interpretacyjną i uzupełniającą w stosunku do prawa stanowionego. Ponadto, NSL wymaga, aby sądy niższych instancji przestrzegały zawartych w nich wytycznych, co w praktyce nadaje im znaczącą rolę w wykładni i stosowaniu prawa²⁹.

1.3. System ochrony praw autorskich

W ChRL przyjęto „dwutorowy” (chiń.: 双轨制, pinyin: *shuang guizhi*) system ochrony praw własności intelektualnej, w którym równą wagę przywiązuje się do ochrony administracyjnej i sądowej. Chińskie organy odpowiedzialne za regulację i ochronę praw własności intelektualnej są z reguły wyspecjalizowane w zakresie nadzorowanej przez siebie wąsko określonej dziedziny. Niemniej jednak ich struktura organizacyjna, status prawny oraz zakres kompetencji mogą się znacząco różnić. Z tego względu zasadne jest przedstawienie kluczowych regulatorów oraz instytucji odpowiedzialnych za wydawanie stosownych rozporządzeń i wytycznych, które zostaną omówione w dalszych rozdziałach niniejszej pracy.

---

²⁶ W. Jakóbiec, *System...*, dz. cyt., s. 63.

²⁷ Z. Kopania, *Chinese...*, dz. cyt., s.26

²⁸ Z. Kopania, *Chinese...*, dz. cyt., s. 26-27.

²⁹ W. Jakóbiec, *System...*, dz. cyt., s. 63.

1.3.1. Organy administracyjne

Państwowa Administracja ds. Regulacji Rynku (chiń.: 国家市场监督管理总局, pinyin: *guojia shichang jiandu guanli zongju*) (dalej: „SAMR”, powszechnie funkcjonujący skrót w j. angielskim) jest organem na szczeblu ministerialnym, podlegającym Radzie Państwa. SAMR stanowi przykład instytucji funkcjonującej pod kilkoma nazwami, przez co funkcjonuje również jako Państwowa Agencja Normalizacyjna (chiń.: 国家标准化管理委员会, pinyin: *guojia biao zhun hua guan li wei yuan hui*) – SAMR łącznie operuje pod czterema różnymi nazwami. Zakres kompetencji SAMR obejmuje szeroki wachlarz działań regulacyjnych, w tym nadzór wyspecjalizowanymi komitetami i agencjami³⁰.

Państwowa Administracja ds. Własności Intelektualnej (chiń.: 国家知识产权局, pinyin: *guojia zhishi chanquan ju*) (dalej: „CNIPA”, powszechnie funkcjonujący skrót w j. angielskim) jest kluczowym organem regulacyjnym w obszarze ochrony własności intelektualnej, działającym w obecnej strukturze od 2018 r. Jako jednostka na poziomie wiceministerialnym podlega bezpośrednio SAMR. Pomimo nazwy sugerującej kompleksowe działania w obszarze ochrony praw własności intelektualnej, CNIPA odpowiada przede wszystkim za egzekwowanie przepisów dotyczących znaków towarowych i patentów oraz podejmowanie działań w przypadkach ich naruszeń³¹.

Państwowa Administracja ds. Praw Autorskich (chiń.: 国家版权局, pinyin: *guojia banquan ju*) (dalej: „NCAC”, powszechnie funkcjonujący skrót w j. angielskim) to jednostka organizacyjna Rady Państwa odpowiedzialna za wdrażanie przepisów dotyczących ochrony praw autorskich. Choć nie sprawuje bezpośredniego zwierzchnictwa nad lokalnymi organami ds. praw autorskich, to pełni funkcję doradczą w zakresie stosowania regulacji oraz nadzoruje ich wdrażanie. NCAC koordynuje również działalność wyspecjalizowanych instytucji w obszarze ochrony praw autorskich, takich jak Chińskie Stowarzyszenie Muzycznych Praw Autorskich (中国音乐著作权协会, pinyin: *zhongguo yinyue zhuzuoquan xiehui*)³².

Administracja Cyberprzestrzeni Chin (chiń.: 国家互联网信息办公室, pinyin: *guojia hulianwang xinxi bangongshi*) (dalej: „CAC”, powszechnie funkcjonujący skrót w j. angielskim) pełni funkcję organu regulacyjnego i nadzorczego w zakresie polityki internetowej. CAC funkcjonuje pod dwiema oficjalnymi nazwami, w związku z tym występuje również jako Biuro Centralnej Komisji ds. Cyberprzestrzeni (chiń.: 中央网络安全和信息化委员会办公室,

---

³⁰ <https://www.samr.gov.cn/jg/#sjzz> [data dostępu: 22.03.2025].

³¹ <https://english.cnipa.gov.cn/col/col2969/index.html> [data dostępu: 22.03.2025].

³² <https://www.ncac.gov.cn/bsfw/tszn/> [data dostępu: 22.03.2025].

pinyin: *zhongyang wangluo anquan he xinxi hua weiyuanhui bangongshi*). CAC jest bezpośrednio nadzorowane przez Centralną Komisję ds. Cyberprzestrzeni (chiń.: 中央网络安全和信息化委员会, pinyin: *zhongyang wangluo anquan he xinxi hua weiyuanhui*), działającą przy Komitecie Centralnym Komunistycznej Partii Chin. CAC sprawuje nadzór nad projektami dotyczącymi generatywnej sztucznej inteligencji³³.

1.3.2. Ochrona sądowa

Na system sprawiedliwości ChRL składają się NSL i sądy ludowe trzech szczebli: sądy ludowe szczebla podstawowego (chiń.: 基层人民法院, pinyin: *jiceng renmen fayuan*), sądy ludowe szczebla średniego (chiń.: 中级人民法院, pinyin: *zhongji renmin fayuan*) i sądy ludowe szczebla wysokiego (chiń.: 高级人民法院, pinyin: *gaoji renmin fayuan*)³⁴. Właściwość i kompetencje poszczególnych sądów zostały określone w odpowiednich ustawach. Niemniej jednak warto tutaj wspomnieć o wyjątkowo szerokiej kompetencji NSL, który nie tylko sprawuje nadzór nad całym systemem sądownictwa, ale służy również jako sąd odwoławczy dla sądów ludowych szczebla wysokiego, a także może orzekać w sprawach najwyższej wagi jako sąd pierwszej instancji³⁵.

Na poziomie sądów ludowych szczebla średniego, funkcjonują tzw. wyspecjalizowane sądy ludowe (chiń.: 专门人民法院, pinyin: *zhuanmen renmin fayuan*), wydzielone ze względu na wąską właściwość rzeczową. Wyróżnia się m.in. sądy kolejowe i morskie³⁶. W 2014 r. decyzją Stałego Komitetu OZPL powołano trzy wyspecjalizowane sądy zajmujące się wyłącznie sprawami z zakresu prawa własności intelektualnej: w Szanghaju, Kantonie i w Pekinie³⁷. W 2019 r. postanowiono o utworzeniu Sądu ds. Własności Intelektualnej przy NSL, który głównie służy jako sąd II instancji dla wyspecjalizowanych sądów ludowych i trybunałów ds. własności intelektualnej³⁸. W ten sposób dochodzi do zjawiska określonego jako „żabi skok”

---

³³ <https://www.cac.gov.cn/index.htm> [data dostępu: 22.03.2025].

³⁴ W. Jakóbiec, *System...*, dz. cyt., s. 68.

³⁵ Y. Fu, *Functions of the Supreme People's Court in Transition*, Peking University Law Journal 2015, tom 3, nr 2, s. 301-302.

³⁶ Tamże, s. 301.

³⁷ *Decyzja Stałego Komitetu Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych w sprawie utworzenia sądów ds. własności intelektualnej w Pekinie, Szanghaju i Kantonie* (chiń.: 全国人民代表大会常务委员会关于在北京、上海、广州设立知识产权法院的决定 *quanguo renmin daibiao dahui changwu weiyuanhui guanyu zai beiing, shanghai, guangzhou sheli zhishi chanquan fayuan de jue ding*), http://www.npc.gov.cn/zgrdw/npc/xinwen/2014-09/01/content_1877042.htm [data dostępu: 19.03.2025].

³⁸ W. Weightman, *Is the Emperor Still Far Away? Centralization, Professionalization, and Uniformity in China's Intellectual Property Reforms*, UIC Review of Intellectual Property Law 2020, tom 19, nr 2, s. 163.

– sądy szczebla pośredniego odpowiadają bezpośrednio jednostce NSL z pominięciem sądów szczebla wysokiego.

Począwszy od 2017 r. utworzono również trzy sądy internetowe, które rozpatrują drobne sprawy związane z użytkowaniem Internetu – w tym również te dotyczące praw autorskich czy nazewnictwa domen internetowych. Co znamienne, sądy internetowe nie tylko nie wymagają fizycznej obecności w sądzie, ale również ich orzeczenia są w znacznym stopniu generowane przez sztuczną inteligencję³⁹.

Sprawy z zakresu własności intelektualnej mogą być rozpatrywane przez sąd każdej instancji, przy czym co do zasady są rozpatrywane przez sądy ludowe szczebla średniego – tylko sprawy łatwe bądź wyjątkowo skomplikowane są przekazywane do sądów innego szczebla, jednakże brakuje uniwersalnych uregulowań w tym zakresie^{40 41}. Przy sądach ludowych szczebla średniego funkcjonuje łącznie 27 trybunałów wyspecjalizowanych w sprawach z zakresu własności intelektualnej. Są to unikalne wydziały sądów szczebla średniego, posiadające jurysdykcję ponadregionalną i wyłączną w sprawach dotyczących własności intelektualnej. Przykładowo w prowincji Syczuan znajduje się 21 sądów ludowych szczebla średniego i tylko jeden trybunał ds. własności intelektualnej – ów trybunał mimo bycia administracyjną częścią jednego ze wspomnianych sądów, ma jurysdykcję nad sprawami z zakresu własności intelektualnej w całej prowincji⁴².

W ChRL wypracowano unikalny model orzekania oraz rozpatrywania sporów sądowych dotyczących praw własności intelektualnej, określane jako „trzy w jednym” (chiń.: 三合一, pinyin: *san he yi*). Po raz pierwszy wdrożono go w 1996 r. jako projekt pilotażowy w jednym z sądów w Szanghaju, a zgodnie z założeniami *Planu Wdrożenia Budowy Systemu Ochrony Własności Intelektualnej* ma stać się standardem w rozstrzyganiu sporów z zakresu własności intelektualnej do 2035 r.⁴³. Proponowany model „trzy w jednym” łączy w sobie elementy postępowania cywilnego, karnego i administracyjnego, zapewniając w ten sposób

---

³⁹ red. Liangyu, *China Focus: China launches first Internet court in e-commerce hub*, http://www.xinhuanet.com/english/2017-08/18/c_136537234.htm [data dostępu: 19.03.2025].

⁴⁰ J. Xu i Y. Zhuang, *Praktyczny przegląd i dogłębne studium mechanizmu sądowego „trzy w jednym” w zakresie praw własności intelektualnej* (chiń.: 知识产权“三合一”审判机制的实践检视与深化路径研究, pinyin: *zhishi chanquan “san he yi” shenpan jizhi de shijian jianshi yu shenhua lujing yanjiu*), Czasopismo „Sprawiedliwość Ludu” 2024 (chiń.: 人民司法杂志社 *renmin sifa zazhi she*), nr 23, s. 14.

⁴¹ W. Weightman, *Is the Emperor...*, dz. cyt., s. 159.

⁴² W. Weightman, *Is the Emperor...*, dz. cyt., s. 160-161.

⁴³ Punkt 1 (2) *Planu Wdrożenia Budowy Systemu Ochrony Własności Intelektualnej* (chiń.: 知识产权保护体系建设工程实施方案, pinyin: *zhishi chanquan baohu tixi jianshe gongcheng shishi fang'an*), <https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/202405/P020240527490919363298.pdf> [data dostępu: 22.03.2025].

wszechstronną ochronę i spójność porządku prawnego⁴⁴. Tego rodzaju rozwiązanie *de facto* przyczyniło się do wykształcenia unikalnego prawa formalnego w obszarze własności intelektualnej. Ze względu na wysoki stopień złożoności oraz istotne implikacje prawne i praktyczne, zagadnienie to wymaga pogłębionej analizy naukowej oraz dalszych badań w ramach odrębnych opracowań akademickich.

---

⁴⁴ J. Xu, *Praktyczny przegląd...*, dz. cyt., s. 16.

Rozdział II. Generatywna, czyli jaka? Próba zdefiniowania generatywnej sztucznej inteligencji

W dyskursie naukowym nie wypracowano jednej, powszechnie uznawanej definicji sztucznej inteligencji⁴⁵, którą można by przyjąć jako podstawę analizy prawnej⁴⁶. W tym kontekście, należy zauważyć problem w zdefiniowaniu pojęcia złożonego, tj. generatywnej sztucznej inteligencji, jeśli niemożliwym jest przyjęcie powszechnie akceptowalnej definicji sztucznej inteligencji samej w sobie.

W praktyce przyjęto podział na wąską (słabą) i szeroką (ogólną, silną) sztuczną inteligencję, gdzie pierwszy termin odnosi się do sztucznej inteligencji przystosowanej do wykonywania konkretnych i sprecyzowanych zadań, typu rozwiązywanie równań arytmetycznych czy granie w gry, nierzadko osiągając przy tym poziom wyższy niż ludzki⁴⁷. Funkcjonujące obecnie modele sztucznej inteligencji, takie jak ChatGPT czy DeepSeek, są uznawane za przykład wąskiej sztucznej inteligencji.

W swoich założeniach silna sztuczna inteligencja hipotetycznie samodzielnie wytwarza systemy zdolne do wykonywania każdego zadania intelektualnego, które byłby w stanie wykonać człowiek⁴⁸. Tym samym silna sztuczna inteligencja to taka, która przejawia zdolności samopoznawcze. Niemniej, należy tutaj zaznaczyć, iż samoświadomość ze swej natury stanowi spektrum, co stwarza pewne trudności w czytelnym sklasyfikowaniu konkretnych modeli⁴⁹. Ocenia się, że modele szerokiej sztucznej inteligencji są obecnie w trakcie rozwoju⁵⁰. Ewentualne stworzenie, a następnie wykrycie silnej sztucznej inteligencji budzi szereg rozważań natury prawnej, choćby o zastosowanie w stosunku do niej praw naturalnych czy obywatelskich, które z samej swojej natury chronią osobę fizyczną. Choć jest to nieoczywiste stwierdzenie, to prawa człowieka i obywatela nie są *stricte* związane z ludzką samoświadomością, co ujawnia się chociażby w ochronie prawnej dzieci czy osób z demencją⁵¹.

---

⁴⁵ Sztuczna inteligencja często bywa określana jako AI (skrót od angielskiego wyrażenia artificial intelligence) bądź SI.

⁴⁶ A. Bar, *Prawnoautorski status wizualnych i dwuwymiarowych wytworów sztucznej inteligencji*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2025, s. 52.

⁴⁷ Tamże, s. 47.

⁴⁸ Tamże, s. 47.

⁴⁹ A. Chłopecki, *Sztuczna inteligencja – szkice prawnicze i futurologiczne*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2018, s. 5.

⁵⁰ F. Emmert-Strieb, *Is ChatGPT the way toward artificial general intelligence*, Discover Artificial Intelligence 2024, tom 4, artykuł nr 32, s. 2.

⁵¹ A. Chłopecki, *Sztuczna...*, dz. cyt. s. 115.

2.1. Definicja generatywnej sztucznej inteligencji – perspektywa techniczna

Generatywna sztuczna inteligencja stanowi kategorię systemów opartych na sztucznej inteligencji, które są zdolne do autonomicznego tworzenia nowych treści, takich jak tekst, obrazy, dźwięk czy materiały wideo⁵².

Model generatywnej sztucznej inteligencji przetwarza dane wejściowe (*input*), czyli dostarczone wcześniej materiały w dowolnej formie – tekstowej, obrazowej czy dźwiękowej – i generuje odpowiedzi na podstawie podanych zapytań lub kontekstu, czyli tak zwanego *promptu*. Co do zasady, każdy *prompt* stanowi dane wejściowe, jednak nie każde dane wejściowe można zakwalifikować jako *prompt*. Przykładowo danymi wejściowymi może być zbiór liczb czy rysunki techniczne, zaś *promptem* – zapytanie o prognozę pogody bądź polecenie rozwiązania równania arytmetycznego. Wygenerowany materiał określa się mianem danych wyjściowych (*output*)⁵³.

Każdy model generatywnej sztucznej inteligencji wymaga dostarczenia odpowiednich danych treningowych (*training data*) w celu prawidłowego funkcjonowania. Wielkość zbioru danych oraz sposób jego pozyskiwania, mogą rodzić liczne wątpliwości o charakterze etycznym, a także tworzyć konieczność rozważenia zagadnień prawnych z nimi związanych⁵⁴. Przykładowo szacuje się, że użyto ok. 570 GB danych tekstowych, aby wytrenować ChatGPT⁵⁵.

W tym kontekście należy wyodrębnić kategorię dużych modeli językowych (j. ang.: *large language models*, zwyczajowo skracane do: LLM). Są to modele generatywnej sztucznej inteligencji, które charakteryzują się specjalizacją w przetwarzaniu i generowaniu języka naturalnego⁵⁶.

Według dostępnych danych, w czasie pisania niniejszej pracy, publicznie udostępniono kilkaset LLM, wśród których znajdują się m.in. ChatGPT, Gemini, oraz DeepSeek. Szacuje się, że najpowszechniej wykorzystywanym modelem tego typu jest ChatGPT, którego liczba użytkowników tygodniowo może sięgać nawet 400 milionów⁵⁷.

---

⁵² Z. Lü, *Generative artificial intelligence in the metaverse era*, *Cognitive Robotics* 2023, nr 3, s 209.

⁵³ Tamże, s. 209.

⁵⁴ M. Levin, *The economy and ethics of AI training data*, <https://www.marketplace.org/story/2024/01/31/the-economy-and-ethics-of-ai-training-data> [data dostępu: 21.04.2025].

⁵⁵ H. Menear, *“Big Data” isn’t big enough to train generative AI*, <https://interface.media/blog/2024/03/06/big-data-isnt-big-enough-to-train-generative-ai/> [data dostępu: 21.04.2025].

⁵⁶ J. Sandhu, *What are LLMs and generative AI? A beginner’s guide to the technology turning heads*, <https://srinstitute.utoronto.ca/news/gen-ai-llms-explainer> [data dostępu: 21.04.2025].

⁵⁷ *ChatGPT / OpenAI Statistics: How Many People Use ChatGPT?*, <https://backlinko.com/chatgpt-stats>, [data dostępu: 21.04.2025].

2.2. Próby zdefiniowania generatywnej sztucznej inteligencji w Polsce i Europie – perspektywa prawna

Do niedawna w aktach ustawodawczych zarówno prawa polskiego, jak i europejskiego nie występowała żadna definicja legalna sztucznej inteligencji, która mogłaby stanowić odnośnik dla orzecznictwa i rozważań doktrynalnych⁵⁸. Powyższe wynikało z faktu, iż każda definicja terminu z zakresu technologicznego jest narażona na szybką dezaktualizację ze względu na postęp naukowy⁵⁹. Jednakże nie oznaczało to braku jakichkolwiek prób sformułowania definicji sztucznej inteligencji, ponieważ zarówno w polskich, jak i europejskich dokumentach o charakterze strategicznym i wyrażającym odpowiednie polityki podjęto liczne działania zmierzające do wypracowania adekwatnej definicji tego zjawiska. Podjęte działania zaowocowały ostatecznym przyjęciem definicji legalnej sztucznej inteligencji w *Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji*⁶⁰ (dalej: „AI Act”).

2.2.1. Podejście unijnych organów do definiowania sztucznej inteligencji

W przedstawionym wyżej kontekście, najbardziej znaczące były próby zdefiniowania tego pojęcia podejmowane przez organy unijne. Jedną z pierwszych prób znalazła się w Komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów *Sztuczna inteligencja dla Europy*⁶¹ z 2018 r., gdzie termin sztuczna inteligencja odnosi się do *systemów, które wykazują inteligentne zachowanie dzięki analizie otoczenia i podejmowaniu działań – do pewnego stopnia autonomicznie – w celu osiągnięcia konkretnych celów*⁶².

W oparciu o powyższą, stosunkowo nieprecyzyjną definicję, niezależna grupa ekspertów wysokiego szczebla ds. sztucznej inteligencji⁶³, powołana przez Komisję Europejską, opracowała dokument zatytułowany *Definicja AI: Główne możliwości i dyscypliny naukowe*⁶⁴,

---

⁵⁸ A. Bar, *Prawnoautorski...*, dz. cyt. s. 53.

⁵⁹ T. Zalewski, *Definicja sztucznej inteligencji*, w: *Prawo sztucznej inteligencji*, red. L. Lai, M., Świerczyński, Warszawa 2020, s. 9.

⁶⁰ *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32024R1689> [data dostępu: 23.04.2025].

⁶¹ *Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów, Sztuczna inteligencja dla Europy*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0237&from=EN> [data dostępu: 21.04.2025].

⁶² Tamże, s. 1.

⁶³ Oryginalna nazwa w j. ang: *Independent high-level expert group on artificial intelligence*.

⁶⁴ *A definition of AI: main capabilities and scientific disciplines*,

w którym podjęto próbę uszczegółowienia oraz doprecyzowania dotychczasowego rozumienia pojęcia sztucznej inteligencji. Po przeprowadzonej analizie popartej uzasadnieniami, sporządzono następującą definicję:

Systemy sztucznej inteligencji (AI) to systemy programowe (a niekiedy również sprzętowe) zaprojektowane przez człowieka, które – przy założeniu złożonego celu – działają w rzeczywistości fizycznej lub cyfrowej, postrzegając swoje otoczenie za pomocą pozyskiwania danych, interpretując zebrane dane strukturalne lub niestructuralne, rozumując na podstawie zdobytej wiedzy lub przetwarzając informacje wynikające z tych danych, a następnie podejmując decyzje o najbardziej odpowiednich działaniach zmierzających do osiągnięcia określonego celu. Systemy AI mogą wykorzystywać reguły symboliczne albo uczyć się numerycznych modeli, a także potrafią dostosowywać swoje zachowanie poprzez analizę wpływu wcześniejszych działań na otoczenie.

Jako dyscyplina naukowa, sztuczna inteligencja obejmuje szereg podejść i technik, takich jak uczenie maszynowe (w tym uczenie głębokie i uczenie przez wzmocnienie jako szczególne przykłady), rozumowanie maszynowe (obejmujące planowanie, harmonogramowanie, reprezentację wiedzy i wnioskowanie, wyszukiwanie i optymalizację), a także robotykę (która obejmuje sterowanie, percepcję, czujniki i siłowniki, jak również integrację wszystkich wymienionych technik w ramach systemów cyberfizycznych)⁶⁵.

W kontekście dalszych działań zmierzających do opracowania adekwatnych ram regulacyjnych dla rozwoju sztucznej inteligencji, w dniu 19 lutego 2020 r. Komisja Europejska opublikowała *Białą księgę w sprawie sztucznej inteligencji. Europejskie podejście do doskonałości i zaufania*⁶⁶. Choć wspomniany dokument nie jest wiążącym aktem prawnym, to stanowi wyraz strategii planowanej przez organy unijne. Sztuczną inteligencję zdefiniowano jako *zbiór technologii łączących dane, algorytmy i moc obliczeniową*⁶⁷, co stanowi niezwykle szerokie i elastyczne podejście do rozumienia zjawiska. Sam dokument wyraża potrzebę każdorazowego dostosowania definicji sztucznej inteligencji w używanych instrumentach prawnych, co ma umożliwić reakcję na dynamiczny postęp technologiczny w tej dziedzinie.

---

https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/ai_hleg_definition_of_ai_18_december_1.pdf [data dostępu: 23.04.2025].

⁶⁵ Tamże, s. 7.

⁶⁶ *Biała Księga w sprawie sztucznej inteligencji. Europejskie podejście do doskonałości i zaufania*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0065> [data dostępu: 23.04.2025].

⁶⁷ Tamże, s. 2.

W dniu 20 października 2020 r. Parlament Europejski przyjął szereg rezolucji formułujących rekomendacje dla Komisji Europejskiej w obszarze szeroko rozumianych zagadnień związanych ze sztuczną inteligencją:

- w sprawie praw własności intelektualnej w dziedzinie rozwoju technologii sztucznej inteligencji⁶⁸;
- w sprawie systemu odpowiedzialności cywilnej za sztuczną inteligencję⁶⁹; i
- w sprawie ram aspektów etycznych sztucznej inteligencji, robotyki i powiązanych z nimi technologii⁷⁰.

Rezolucja w sprawie praw własności intelektualnej w dziedzinie rozwoju technologii sztucznej inteligencji formalnie nie zawierała żadnej definicji sztucznej inteligencji, choć odwoływała się do wcześniej przyjętych aktów, takich jak *Biała księga w sprawie sztucznej inteligencji. Europejskie podejście do doskonałości i zaufania*. W pozostałych rezolucjach, zawierających projekty rozporządzeń, przyjęto zbliżone definicje legalne, wywodzące się z Komunikatu Komisji Europejskiej z 2018 r. i wzbogacone dzięki poprzednim konsultacjom:

Rezolucja w sprawie systemu odpowiedzialności cywilnej za sztuczną inteligencję:

art. 4 p. a)

„*sztuczna inteligencja*” oznacza system, który opiera się na oprogramowaniu albo na wbudowanym urządzeniu i wykazuje się inteligentnym zachowaniem poprzez, między innymi, gromadzenie, przetwarzanie, analizowanie i wyciąganie wniosków dotyczących otoczenia oraz podejmowanie

Rezolucja w sprawie ram aspektów etycznych sztucznej inteligencji, robotyki i powiązanych z nimi technologii:

art. 3 p. a)

„*system sztucznej inteligencji*” oznacza system, który opiera się na oprogramowaniu albo jest wbudowany w urządzenia, wykazuje się zachowaniem symulującym inteligencję w oparciu o gromadzenie i przetwarzanie danych, analizowanie i wyciąganie wniosków dotyczących

---

⁶⁸ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 października 2020 r. w sprawie praw własności intelektualnej w dziedzinie rozwoju technologii sztucznej inteligencji <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020IP0277&qid=1745497414088> [data dostępu: 24.04.2025].

⁶⁹ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 października 2020 r. z zaleceniami dla Komisji w sprawie systemu odpowiedzialności cywilnej za sztuczną inteligencję, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX:52020IP0276> [data dostępu: 24.04.2025].

⁷⁰ Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 października 2020 r. zawierające zalecenia dla Komisji w sprawie ram aspektów etycznych sztucznej inteligencji, robotyki i powiązanych z nimi technologii, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52020IP0275> [data dostępu: 24.04.2025].

działań, w pewnym stopniu autonomicznie, otoczenia oraz podejmuje działania aby osiągnąć konkretne cele;

w pewnym stopniu autonomicznie, aby osiągnąć konkretne cele;

Zaskakującym wydaje się fakt, iż europejski ustawodawca zdecydował się w dokładnie taki sam sposób zdefiniować dwa odrębne terminy, co zdaje się przeczyć fundamentalnym zasadom techniki prawodawczej nakazującej precyzyjne i odrębne definiowanie różnych pojęć. Podobne podejście przyjęto we wszystkich wersjach językowych projektów rozporządzeń – przykładowo w j. polskim wspomniane terminy to „sztuczna inteligencja” i „system sztucznej inteligencji”, podczas gdy w j. angielskim. – „artificial intelligence” i „AI-system”. Pomimo ewidentnej różnicy, w samych projektach rozporządzeń oba terminy są używane zamiennie⁷¹, co skłania ku uznaniu ich jako tożsame.

Co istotne, w rezolucji dotyczącej systemu odpowiedzialności cywilnej za sztuczną inteligencję dostrzeżono problem związany z niejednoznacznością terminu „sztuczna inteligencja”. W związku z tym podjęto próbę jego obejścia, wprowadzając termin „zautomatyzowane podejmowanie decyzji” jako określenie pomocnicze.

Ostatecznie unijna definicja legalna została sformułowana w *AI Act*, czyli akcie prawnym który w sposób kompleksowy reguluje kwestie powiązane z sektorem sztucznej inteligencji. Należy tutaj zaznaczyć, iż w chwili pisania niniejszej pracy, zastosowanie znajdują jedynie I i II rozdział *AI Act*. Zgodnie z art. 3 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia: „*system AI*” oznacza system maszynowy, który został zaprojektowany do działania z różnym poziomem autonomii po jego wdrożeniu oraz który może wykazywać zdolność adaptacji po jego wdrożeniu, a także który – na potrzeby wyraźnych lub dorozumianych celów – wnioskuje, jak generować na podstawie otrzymanych danych wejściowych wyniki, takie jak predykcje, treści, zalecenia lub decyzje, które mogą wpływać na środowisko fizyczne lub wirtualne. Wspomniana definicja zdaje się być elegancko sformułowaniem zwięźceniem wielu lat badań i konsultacji społecznych.

Chociaż w żadnym z wymienionych aktów prawnych nie zdefiniowano *explicite* generatywnej sztucznej inteligencji, to w przepisach zawartych w *AI Act* znajdują się wstępne regulacje dotyczące treści wygenerowanych przez modele sztucznej inteligencji. Mając na

---

⁷¹ Zob. art. 4 p. a) i art. 4 p. b), *Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 października 2020 r. zawierająca zalecenia dla Komisji w sprawie ram aspektów etycznych sztucznej inteligencji, robotyki i powiązanych z nimi technologii*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52020IP0275> [data dostępu: 24.04.2025].

względnie wcześniejszy dyskurs dotyczący samego pojęcia „sztuczna inteligencja”, postanowienie niedefiniowania tego bardziej szczegółowego terminu wydaje się być prawidłowym podejściem, ze względu na potencjalne ryzyko dezaktualizacji definicji przed rozpoczęciem jej stosowania.

2.2.2. Podejście polskich organów do definiowania sztucznej inteligencji

W odniesieniu do polskiego ustawodawcy należy zauważyć, iż liczba wydanych aktów dotyczących sztucznej inteligencji pozostaje relatywnie niewielka, co może sugerować dominację podejścia zakładającego podporządkowanie się kierunkom wyznaczanym przez instytucje Unii Europejskiej. Niemniej jednak, Rada Ministrów w dniu 28 grudnia 2020 r. przyjęła uchwałę zatytułowaną *Polityka dla rozwoju sztucznej inteligencji w Polsce od roku 2020*⁷². We wspomnianej uchwale przywołano definicję opracowaną przez niezależną grupę ekspercką OECD, zgodnie z którą sztuczna inteligencja jest rozumiana jako *system oparty na koncepcji maszyny, która może wpływać na środowisko, formułując zalecenia, przewidywania lub decyzje dotyczące zadanego zestawu celów*” i która czyni to „, wykorzystując dane wejściowe, dane maszynowe lub ludzkie do:

- i) postrzegania rzeczywistych lub wirtualnych środowisk,
- ii) streszczania takiego postrzegania w modele ręcznie lub automatycznie,
- iii) wykorzystywania interpretacji modeli do formułowania opcji wyników⁷³.

W chwili opracowywania niniejszej pracy w polskim porządku prawnym nie funkcjonuje własna, ustawowa definicja sztucznej inteligencji, z czego można wywnioskować, że polski ustawodawca uznał definicję przedstawioną w unijnym rozporządzeniu *AI Act* za wystarczającą. W związku z tym prowadzone są obecnie prace legislacyjne nad projektem ustawy o systemach sztucznej inteligencji, mającej służyć stosowaniu rozporządzenia *AI Act*⁷⁴. Podobnie jak i w prawie europejskim, brakuje jakichkolwiek regulacji odnoszących się specyficznie do generatywnej sztucznej inteligencji.

---

⁷² Uchwała nr 196 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia "Polityki dla rozwoju sztucznej inteligencji w Polsce od roku 2020"
<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP20210000023/O/M20210023.pdf> [data dostępu: 23.04.2025].

⁷³ Tamże, s. 65.

⁷⁴ Projekt ustawy o systemach sztucznej inteligencji,
<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12390551/katalog/13087901> [data dostępu: 23.04.2025].

2.3. Próby zdefiniowania generatywnej sztucznej inteligencji ChRL – perspektywa prawna

W ChRL obecnie obowiązuje rozproszony model regulacji sztucznej inteligencji, charakteryzujący się brakiem jednej kompleksowej ustawy obejmującej całościowo tę problematykę. Jednakże, zgodnie z *Zawiadomieniem Rady Państwa w sprawie planu prac legislacyjnych w 2024 r.*⁷⁵, w czasie pisania niniejszej pracy są podejmowane działania zmierzające do opracowania ustawy, której celem jest stworzenie spójnych i systemowych ram prawnych dla całego sektora sztucznej inteligencji.

Pomimo istnienia licznych regulacji, w obowiązującym stanie prawnym nie została dotychczas wprowadzona ogólna definicja sztucznej inteligencji. Zamiast tego, w poszczególnych aktach normatywnych regulujących wybrane obszary technologiczne wprowadzono własne definicje odnoszące się do konkretnych zastosowań, takich jak algorytmy rekomendacyjne czy generatywna sztuczna inteligencja. Z uwagi na przyjętą technikę polegającą na pominięciu definicji terminu nadrzędnego, jakim jest sztuczna inteligencja, zasadne wydaje się przeprowadzenie analizy chińskich ram regulacyjnych odnoszących się do tego sektora.

2.3.1. Ramy regulacyjne sztucznej inteligencji w ChRL

Pierwszym znaczącym aktem prawnym o charakterze ogólnokrajowym było *Obwieszczenie Rady Państwa o planie rozwoju sztucznej inteligencji nowej generacji w Chinach na lata 2015-2030*⁷⁶. Akt ten stanowił przełomowy punkt odniesienia dla kształtowania polityki państwowej w tym obszarze, wyznaczając zarówno ideologiczne ramy, jak i strategiczne cele, kluczowe zadania oraz instrumenty realizacyjne obowiązujące do 2030 r. Zgodnie z założeniami przedstawionymi w ogłoszonym planie rozwoju, rząd ChRL dążył do utrzymania konkurencyjności w obszarze sztucznej inteligencji do 2020 r., zaś do 2025 r. – osiągnięcia pozycji lidera w zakresie niektórych zastosowań tej technologii. Finalnym celem

---

⁷⁵ *Zawiadomienie Rady Państwa w sprawie planu prac legislacyjnych w 2024 r.*, (chiń.: 国务院办公厅关于印发《国务院2024年度立法工作计划》的通知, pinyin: guo wu yuan ban gong ting guan yu yin fa 《guo wu yuan 2024 nian du li fa gong zuo ji hua》 de tong zhi), https://www.gov.cn/zhengce/content/202405/content_6950093.htm?utm [data dostępu: 25.04.2025].

⁷⁶ *Obwieszczenie Rady Państwa o planie rozwoju sztucznej inteligencji nowej generacji w Chinach na lata 2015-2030* (chiń.: 国务院关于印发新一代人工智能发展规划的通知, pinyin: guo wu yuan guan yu yin fa xin yi dai ren gong zhi neng fa zhan gui hua de tong zhi), https://www.gov.cn/zhengce/content/2017-07/20/content_5211996.htm [data dostępu: 25.04.25].

wskazanym w strategii było natomiast uzyskanie statusu światowego lidera w dziedzinie sztucznej inteligencji do 2030 r.⁷⁷.

W czasie pisania niniejszej pracy, trzy ustawy ogólnopaństwowe stanowią podstawę ram regulacyjnych, w oparciu o które opracowywane są przepisy administracyjne dotyczące sztucznej inteligencji. Należą do nich:

- *Prawo o cyberbezpieczeństwie z 2017 r.*⁷⁸ (potocznie określane jako CSL, skrót od angielskiej nazwy);
- *Prawo o bezpieczeństwie danych z 2021 r.*⁷⁹ (potocznie określane jako DSL, skrót od angielskiej nazwy);
- *Prawo o ochronie danych osobowych z 2021 r.*⁸⁰ (potocznie określane jako PIPL, skrót od angielskiej nazwy).

Jak wskazano we wcześniejszej części niniejszego podrozdziału (zob. punkt 2.2), obecnie prowadzone są działania legislacyjne zmierzające do opracowania jednej, kompleksowej ustawy o sztucznej inteligencji, stanowiącej odpowiednik europejskiego rozporządzenia *AI Act*.

Na podstawie przedstawionych wyżej ustaw (*Prawa o cyberbezpieczeństwie; Prawa o bezpieczeństwie danych; i Prawa o ochronie danych osobowych*), CAC wydało trzy akty prawne o charakterze podustawowym (rozporządzenia), które regulują kwestie związane ze sztuczną inteligencją do czasu uchwalenia odpowiedniej ustawy. Należą do nich:

- *Środki tymczasowe dotyczące zarządzania usługami generatywnej sztucznej inteligencji*⁸¹ z 2023 r.;

---

⁷⁷ I. Szpotakowski, *Samoregulacja oraz koncesjonowanie jako metody kontroli generatywnej sztucznej inteligencji w Chińskiej Republice Ludowej – wstępne obserwacje*, w: *Nowe technologie jako źródło wyzwań dla systemu prawa w Polsce*, red. P. Grzebyk, Warszawa 2025, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR, s. 297.

⁷⁸ *Prawo o cyberbezpieczeństwie* (chiń.: 中华人民共和国网络安全法, pinyin: *zhonghua renmin gongheguo wangluo anquan fa*) https://www.gov.cn/xinwen/2016-11/07/content_5129723.htm [data dostępu: 25.04.2025].

⁷⁹ *Prawo o bezpieczeństwie danych* (chiń.: 中华人民共和国数据安全法, pinyin: *zhonghua renmin gongheguo shuju anquan fa*), https://www.gov.cn/xinwen/2021-06/11/content_5616919.htm [data dostępu: 25.04.2025].

⁸⁰ *Prawo o ochronie danych osobowych* (chiń.: 中华人民共和国个人信息保护法, pinyin: *zhonghua renmin gongheguo geren xinxi baohu fa*), https://www.gov.cn/xinwen/2021-08/20/content_5632486.htm [data dostępu: 25.04.2025].

⁸¹ *Środki tymczasowe dotyczące zarządzania usługami generatywnej sztucznej inteligencji* (chiń.: 生成式人工智能服务管理暂行办法, pinyin: *shengcheng shi rengong zhineng fuwu guanli zhanxing banfa*), https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/202307/content_6891752.htm [data dostępu: 25.04.2025].

- *Postanowienia dotyczące zarządzania głęboką syntezą usług informacyjnych w Internecie*⁸² z 2022 r.;
- *Postanowienia dotyczące administrowania zaleceniami algorytmicznymi dla usług informacyjnych w Internecie*⁸³ z 2021 r.

Na czas pisania niniejszej pracy, wszystkie wymienione akty prawne weszły w życie i są stosowane przez właściwe organy administracji publicznej. Charakterystyczne dla każdej z tych regulacji jest zawarcie zbliżonego sformułowania jako art. 2, przykładowo:

第二条 在中华人民共和国境内应用**算法推荐**技术提供互联网信息服务（以下简称**算法推荐服务**），适用本规定。法律、行政法规另有规定的，依照其规定。

*Artykuł 2. Świadczenie internetowych usług informacyjnych z zastosowaniem technologii **rekomendacji algorytmicznej** na terytorium Chińskiej Republiki Ludowej (zwanymi dalej: „**usługami rekomendacji algorytmicznej**”) podlega niniejszym przepisom. Jeżeli ustawy lub rozporządzenia administracyjne stanowią inaczej, stosuje się ich zapis*⁸⁴.

第二条 在中华人民共和国境内应用**深度合成**技术提供互联网信息服务（以下简称**深度合成服务**），适用本规定。法律、行政法规另有规定的，依照其规定。

*Artykuł 2. Świadczenie internetowych usług informacyjnych z zastosowaniem technologii **głębokiej syntezy** na terytorium Chińskiej Republiki Ludowej (zwanymi dalej: „**usługami głębokiej syntezy**”) podlega niniejszym przepisom. Jeżeli ustawy lub rozporządzenia administracyjne stanowią inaczej, stosuje się ich zapisy*⁸⁵.

Choć w świetle obowiązującej hierarchii źródeł prawa taki zapis wydaje się zbędny, jego obecność może zostać uznana za celową. Prawdopodobnie ma on na celu podkreślenie, iż wskazane akty prawne utracą moc obowiązującą z chwilą wejścia w życie odpowiedniej ustawy.

⁸² *Postanowienia dotyczące zarządzania głęboką syntezą usług informacyjnych w Internecie* (chiń.: 互联网信息服务深度合成管理规定, pinyin: hulianwang xinxi fuwu shendu hecheng guanli guiding), https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2022-12/12/content_5731431.htm [data dostępu: 25.04.2025].

⁸³ *Postanowienia dotyczące administrowania zaleceniami algorytmicznymi dla usług informacyjnych w Internecie* (chiń.: 互联网信息服务算法推荐管理规定, pinyin: hulianwang xinxi fuwu suanfa tuijian guanli guiding), https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2022-01/04/content_5666429.htm [data dostępu: 25.04.2025].

⁸⁴ Tamże, art. 2.

⁸⁵ Art. 2, *Postanowienia dotyczące zarządzania głęboką syntezą usług informacyjnych w Internecie* (chiń.: 互联网信息服务深度合成管理规定, pinyin: hulianwang xinxi fuwu shendu hecheng guanli guiding), https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2022-12/12/content_5731431.htm [data dostępu: 25.04.2025].

Sugestię tę zdaje się potwierdzać także użyte nazewnictwo, przykładowo w nazwie *Środków tymczasowych dotyczących zarządzania usługami generatywnej sztucznej inteligencji*.

Warto zaznaczyć, iż każda z wymienionych regulacji o charakterze podstawowym zawiera odpowiednie definicje dotyczące regulowanych zagadnień. W związku z tym, choć zarzucono definiowanie sztucznej inteligencji, to zdecydowano się na wyjaśnienie pojęcia generatywnej sztucznej inteligencji, którą rozumie się jako:

第二十二条 本办法下列用语的含义是：

(一) 生成式人工智能技术，是指具有文本、图片、音频、视频等内容生成能力的模型及相关技术。

Artykuł 22. Poniżej przedstawiono znaczenie terminów używanych w niniejszym rozporządzeniu:

1. Technologia generatywnej sztucznej inteligencji to modele i powiązane technologie, które mają zdolność generowania treści takich jak teksty, obrazy, nagrania dźwiękowe, wideo, etc.⁸⁶.

Interesującym spostrzeżeniem jest fakt, iż ogólne warunki świadczenia usług, regulaminy oraz polityki prywatności chińskich dostawców modeli generatywnej sztucznej inteligencji były w dużej mierze zbieżne z wymogami przewidzianymi w opublikowanych później przepisach⁸⁷. Przeprowadzone w tym zakresie pilotażowe badanie pozwoliło sformułować wniosek, że zjawisko to wynikało najprawdopodobniej z udziału wiodących chińskich przedsiębiorstw sektora generatywnej sztucznej inteligencji w konsultacjach prowadzonych przez CAC⁸⁸.

Wszystkie wskazane akty prawne, zarówno ustawy, jak i odpowiednie rozporządzenia, współtworzą reżim prawny regulujący zagadnienia związane ze sztuczną inteligencją. Jego charakterystyczną cechą jest oparcie się na mechanizmach samoregulacji przedsiębiorstw działających w tym sektorze przy jednoczesnym sprawowaniu ścisłego nadzoru przez organy administracji publicznej⁸⁹. Należy tutaj zaznaczyć, iż obecnie obowiązujące przepisy mają

---

⁸⁶ Art. 22 ust. 1. *Środków tymczasowych dotyczących zarządzania usługami generatywnej sztucznej inteligencji*, (chiń.: 生成式人工智能服务管理暂行办法, pinyin: shengcheng shi rengong zhineng fuwu guanli zhanxing banfa), https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/202307/content_6891752.htm [data dostępu: 25.04.2025].

⁸⁷ I. Szpotakowski, *Samoregulacja...*, dz. cyt. s. 299-300.

⁸⁸ L. Edwards, I. Szpotakowski i inni, *Private ordering, generative AI and the 'platformisation paradigm': What can we learn from comparative analysis of models terms and conditions?*, Cambridge Forum on AI: Law and Governance 2025, nr 1, s. 12.

⁸⁹ I. Szpotakowski, *Samoregulacja...*, dz. cyt. s. 295.

charakter tymczasowy, przez co przyjęcie przez OZPL specjalistycznej ustawy może znacząco zmienić dotychczasowy reżim prawny.

2.3.2. Lokalne regulacje sztucznej inteligencji

Pomimo istnienia ogólnopaństwowych ram regulacyjnych, władze lokalne w ChRL aktywnie korzystają ze swoich uprawnień w zakresie kształtowania własnych regulacji dotyczących sektora sztucznej inteligencji⁹⁰. Należy jednak zauważyć, że ze względu na istotne bariery o charakterze techniczno-językowym, dostęp do obowiązujących aktów prawa lokalnego oraz ich analiza są w praktyce znacznie utrudnione.

W tym kontekście zasadne wydaje się uwzględnienie skali demograficznej chińskich prowincji w porównaniu z państwami członkowskimi Unii Europejskiej, dla zobrazowania wagi lokalnych regulacji w kontekście ich rzeczywistego zasięgu i oddziaływania. Przykładowo, populacja Szanghaju, miasta wydzielonego równorzędnego prowincji, jest szacowana na około 24 mln mieszkańców⁹¹, podczas gdy liczba ludności Polski wynosi około 38 mln⁹².

Pierwsze lokalne inicjatywy legislacyjne w obszarze sztucznej inteligencji zostały przyjęte w 2022 r. przez władze miejskie Shenzhen – miasta położonego w prowincji Guangdong⁹³. Równolegle, podobne regulacje zostały uchwalone przez władze Szanghaju⁹⁴. W maju 2023 r. podobna inicjatywa została przyjęta również przez władze Pekinu, stolicy ChRL⁹⁵. Znaczenie tego aktu podkreśla fakt, że to właśnie w Pekinie opracowano 38 z spośród 79 dużych modeli językowych (LLM) rozwijanych w całym Chinach⁹⁶.

---

⁹⁰ I. Szpotakowski, *Samoregulacja...*, dz. cyt. s. 297.

⁹¹ Rocznik statystyczny Szanghaju 2019, 2.2 Powierzchnia gruntów, populacja i gęstość zaludnienia w dystryktach, <https://tjj.sh.gov.cn/tjnj/nj19.htm?d1=2019tjnje/E0202.htm> [data dostępu: 25.04.25].

⁹² Główny Urząd Statystyczny, *Ludność. Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2024 r. (stan w dniu 30.06)*, <https://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/ludnosc/ludnosc/ludnosc-stan-i-struktura-ludnosc-i-oraz-ruch-naturalny-w-przekroju-terytorialnym-w-2024-r-stan-w-dniu-30-06.6.37.html> [data dostępu: 25.04.2025].

⁹³ *Przepisy dotyczące promocji przemysłu AI w Specjalnej Strefie Ekonomicznej Shenzhen*, (chiń.: 深圳经济特区人工智能产业促进条例, pinyin: Shenzhen jing ji te qu ren gong zhi neng chan ye cu jin tiaoli), <https://flk.npc.gov.cn/detail2.html?ZmY4MDgxODE4MzQ1ZmFkYTAxODM1NGQ1NDMxMzE3ZWY%3D> [data dostępu: 25.04.2025].

⁹⁴ *Przepisy dotyczące promowania rozwoju przemysłu AI w Szanghaju*, (chiń.: 上海市促进人工智能产业发展条例, pinyin: Shanghai shi cujin rengong zhineng chanie fazhan tiaoli), <https://www.shanghai.gov.cn/hqcyfz2/20230627/3a1fcfeff9234e8e9e6623eb12b49522.html> [data dostępu: 25.04.2025].

⁹⁵ *Środki mające na celu promowanie innowacyjnego rozwoju sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia w Pekinie* (chiń.: 北京市促进通用人工智能创新发展的若干措施, pinyin: beijing shi cujin tongyong rengong zhineng chuangxin fazhan de ruogan cuoshi) https://www.beijing.gov.cn/zhengce/zhengcefagui/202305/t20230530_3116869.html [data dostępu: 25.04.2025].

⁹⁶ J. Liu, Chiny mają już 79 dużych modeli o miliardzie parametrów, a sektor przemysłowy apeluje o jak najszybsze stworzenie „fosy” dla niezależnych innowacji (chiń.: 中国已有 79 个 10 亿参数大模型, 业界呼吁尽

Wspomniane akty prawne nie zawierały jednak definicji sztucznej inteligencji ani innych powiązanych technologii, w pełni polegając na ewentualnych definicjach ustanowionych na poziomie centralnym, czego przykład uwidacznia się w poniższym artykule:

第七十一条 本条例所指的人工智能技术是国务院《新一代人工智能发展规划》列明的人工智能技术，包括机器学习、知识图谱、自然语言处理、计算机视觉、人机交互、生物特征识别、虚拟现实（增强现实）等关键技术。

Artykuł 71. Na potrzeby niniejszych przepisów, za technologię sztucznej inteligencji uznaje się technologie wymienione w „Planie rozwoju sztucznej inteligencji nowej generacji” wydanym przez Radę Państwa, obejmujące w szczególności: uczenie maszynowe, grafy wiedzy, przetwarzanie języka naturalnego, rozpoznawanie obrazów (wizję komputerową), interakcję człowiek–maszyna, rozpoznawanie cech biometrycznych, rzeczywistość wirtualną (w tym rzeczywistość rozszerzoną) oraz inne kluczowe technologie⁹⁷.

Zasadniczym celem lokalnych regulacji jest promocja danego regionu oraz stymulowanie napływu inwestycji poprzez tworzenie lokalnych rozwiązań legislacyjnych w zakresie sztucznej inteligencji⁹⁸. W przyjętych aktach prawnych dostrzegalna jest wyraźna tendencja do unikania nakładania ograniczeń regulacyjnych, wynikająca z obawy przed potencjalną niezgodnością z prawem kształtującym się na szczeblu centralnym. W rezultacie, sprawiają wrażenie działań o charakterze deklaratywnym, a ich efektywność jako instrumentów rzeczywistego oddziaływania regulacyjnego pozostaje ograniczona⁹⁹.

2.4. Porównanie chińskiego i europejskiego modelu regulacji

Analiza porównawcza reżimów prawnych dotyczących sztucznej inteligencji w Chinach i Europie pozwala na sformułowanie szeregu wniosków dotyczących zastosowanych rozwiązań legislacyjnych. Należy jednak podkreślić, iż w czasie pisania niniejszej pracy porównanie niektórych z ich aspektów jest istotnie utrudnione, ponieważ część regulacji nie

---

快建立自主创新“护城河”, pinyin: *zhongguo yi you 79 ge 10 yi canshu da moxing, yejie huyu jinkuai jianli zizhu chuangxin “huchenghe”*), <https://m.yicai.com/news/101769137.html> [data dostępu: 25.04.2025].

⁹⁷ Środki mające na celu promowanie innowacyjnego rozwoju sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia w Pekinie, art. 71, (chiń.: 北京市促进通用人工智能创新发展的若干措施, pinyin: *beijing shi cujin tongyong rengong zhineng chuangxin fazhan de ruogan cuoshi*), https://www.beijing.gov.cn/zhengce/zhengcefagui/202305/t20230530_3116869.html [data dostępu: 25.04.2025].

⁹⁸ A.H. Zhang, *The Promise and Perils of China’s Regulation of Artificial Intelligence*, *Columbia Journal of Transnational Law* 2025, nr 63, s. 30.

⁹⁹ Tamże, s. 31.

zdażyła jeszcze wejść w życie. W związku z tym możliwa jest jedynie analiza treści poszczególnych aktów normatywnych, bez możliwości oceny ich funkcjonowania w praktyce.

Przede wszystkim zauważalne są liczne próby precyzyjnego zdefiniowania pojęcia sztucznej inteligencji podejmowane przez europejskiego ustawodawcę. Poszukiwano takiej definicji, która zapewniałaby pewność prawa, wskazując które modele technologiczne podlegają regulacjom, a przy tym charakteryzowała się pewną odpornością na dezaktualizację w obliczu dynamicznego rozwoju technologii. W związku z tym, przyjęta definicja musiała być odpowiednio elastyczna.

Odmienne podejście przyjął chiński ustawodawca, który zrezygnował z definiowania pojęcia sztucznej inteligencji, ograniczając się jedynie do lakonicznych definicji specjalistycznych terminów, takich jak generatywna sztuczna inteligencja. Wynika to m.in. z faktu uczestnictwa czołowych podmiotów z sektora sztucznej inteligencji w konsultacjach z CAC. Co istotne, wszystkie modele generatywnej sztucznej inteligencji muszą uzyskać koncesję wydawaną przez odpowiednie organy państwowe, zanim będą mogły być oferowane na terytorium ChRL. W praktyce oznacza to, że dostawcy usług generatywnej sztucznej inteligencji są zobowiązani do ścisłej współpracy z odpowiednimi organami administracji publicznej, aby zapewnić zgodność swoich modeli z obowiązującymi regulacjami.

W obu reżimach prawnych regulujących sztuczną inteligencję są wyraźnie dostrzegalne podstawy ideologiczne. *AI Act* wprost odwołuje się do wartości wyrażonych w *Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej*, jednocześnie akcentując siedem niewiążących zasad etycznych, które mają zapewnić, że rozwój i stosowanie sztucznej inteligencji będzie przebiegać w sposób godny zaufania. Do tych zasad należą:

1. przewodnia i nadzorcza rola człowieka;
2. solidność techniczna i bezpieczeństwo;
3. ochrona prywatności i zarządzanie danymi;
4. przejrzystość;
5. różnorodność, niedyskryminacja i sprawiedliwość;
6. dobrostan społeczny i środowiskowy;
7. odpowiedzialność.

Z kolei ideowe fundamenty chińskiego podejścia do rozwoju technologii sztucznej inteligencji zostały zaznaczone w *Planie rozwoju nowej generacji sztucznej inteligencji*. Dokument ten odzwierciedla kluczowe założenia ideologiczne Komunistycznej Partii Chin,

wskazując na ścisły związek pomiędzy rozwojem AI a realizacją narodowych strategii politycznych, gospodarczych i społecznych:

全面贯彻党的十八大和十八届三中、四中、五中、六中全会精神，深入学习贯彻习近平总书记系列重要讲话精神和治国理政新理念新思想新战略，按照“五位一体”总体布局和“四个全面”战略布局，认真落实党中央、国务院决策部署 (...).

W pełni wdrażać ducha XVIII Zjazdu Komunistycznej Partii Chin oraz trzeciej, czwartej, piątej i szóstej sesji plenarnej XVIII Komitetu Centralnego, dogłębnie studiować i wdrażać ducha serii ważnych przemówień przewodniczącego Xi Jinpinga oraz jego nowe koncepcje, nowe myśli i nowe strategie dotyczące zarządzania państwem. Kierować się ogólnym układem „pięciu zintegrowanych całości”¹⁰⁰ i strategicznym planem „czterech kompleksowych działań”¹⁰¹, starannie realizować decyzje i ustalenia Komitetu Centralnego KPCh oraz Rady Państwa¹⁰².

W ramach analizy dostrzegalne są także istotne różnice w przyjętych technikach regulacyjnych sektora sztucznej inteligencji. Ustawodawca europejski zdecydował się na model jednolitego prawa stanowionego, w którym kluczowe kwestie zostały kompleksowo uregulowane w ramach jednego aktu prawnego – rozporządzenia *AI Act*. Odmienne podejście przyjął chiński ustawodawca, który zastosował model rozproszonej regulacji, oparty na zestawie wzajemnie powiązanych aktów prawnych oraz wspierany mechanizmami samoregulacji sektora. Warto jednak zauważyć, że strona chińska wykazuje tendencję do stopniowego zbliżania swojego modelu regulacyjnego do rozwiązania przyjętego przez Unię Europejską, dążąc do uzyskania jednego kompleksowego aktu normatywnego, który jednolicie ureguluje cały sektor na poziomie państwowym.

---

¹⁰⁰ Gospodarka, polityka, kultura, społeczeństwo, ekologia.

¹⁰¹ Wszechstronne budowanie umiarkowanie zamożnego społeczeństwa, pogłębianie reform, rządzenie zgodnie z prawem i dyscyplinowanie Komunistycznej Partii Chin.

¹⁰² Punkt 3, ust. 2 *Obwieszczenia Rady Państwa o planie rozwoju sztucznej inteligencji nowej generacji w Chinach na lata 2015-2030* (chiń.: 国务院关于印发新一代人工智能发展规划的通知, pinyin: guo wu yuan guan yu yin fa xin yi dai ren gong zhi neng fa zhan gui hua de tong zhi), https://www.gov.cn/zhengce/content/2017-07/20/content_5211996.htm [data dostępu: 25.04.25]

Rozdział III. Dzieło dziełu nierówne. Analiza komparatystyczna chińskiego i polskiego prawa autorskiego

3.1. Definicja legalna „utworu”

„Utwór” stanowi centralne pojęcie każdej regulacji dotyczącej prawa autorskiego, ze względu na fakt, iż jego stworzenie jest konieczną przesłanką powstania stosunku prawnoautorskiego¹⁰³. Stanowi to warunek *sine qua non*, którego spełnienie jest nieodzowne dla funkcjonowania reżimu ochrony prawnoautorskiej w ramach każdego znanego systemu prawnego. Niebawo postęp technologiczny, który miał miejsce w ciągu ostatnich lat, sprawia potencjalne trudności z ujęciem coraz to nowszych kategorii wytworów – zarówno w pełni ludzkich, jak i częściowo wygenerowanych. Z tego też powodu koniecznym staje się opracowanie przez ustawodawcę definicji legalnej „utworu”, która będzie pozostawać aktualną pomimo upływu lat poprzez wybór niezmiennych przesłanek. Należy przy tym odnotować zauważalną liberalizację wykładni przesłanek ochrony, co dodatkowo wpływa na atrakcyjność poszukiwania owej ochrony przez zainteresowane podmioty¹⁰⁴.

3.1.1. Polskie prawo autorskie

W rozumieniu art. 1 ust. 1 *Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych* (dalej: u.p.a.p.p.)¹⁰⁵, *przedmiotem prawa autorskiego jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia (utwór).*

Decyzją polskiego ustawodawcy było wymienić przykładowe kategorie utworów w art. 1 ust. 2 u.p.a.p.p., niemniej jest to katalog otwarty. Należy zauważyć, że fakt przynależności danego wytworu do jednej z wymienionych kategorii nie przesądza, iż jest on utworem. Możliwa jest również sytuacja odwrotna, w sytuacji, gdy dany wytwór nie należy do żadnej z kategorii wymienionych w ust. 2, lecz spełnia przesłanki z ust. 1 – wówczas także kwalifikuje się jako utwór.

Z powyższego wynika, że aby dany wytwór kwalifikował się jako utwór, musi spełniać kumulatywnie trzy przesłanki: być przejawem działalności twórczej; posiadać indywidualny

---

¹⁰³ A. Bar, *Prawnoautorski...*, dz. cyt., s. 139.

¹⁰⁴ A. Bar, *Prawnoautorski...*, dz. cyt. s. 141.

¹⁰⁵ *Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych*, Dz.U. 1994 nr 24 poz. 83, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19940240083> [data dostępu: 04.05.2025].

charakter; zostać wyrażony w jakiegokolwiek postaci. Niekiedy w doktrynie wyróżnia się jeszcze czwartą przesłankę, tj. wymóg, aby utwór został stworzony przez człowieka¹⁰⁶.

W art. 4 u.p.a.p.p. wymieniono wyczerpujący katalog wyłączeń, zgodnie z którym przedmiotu prawa autorskiego nie stanowią: akty normatywne lub ich urzędowe projekty; urzędowe dokumenty, materiały, znaki i symbole; opublikowane opisy patentowe lub ochronne; proste informacje prasowe.

Zgodnie z art. 1 ust. 2¹ u.p.a.p.p. ochronie nie podlegają odkrycia, idee, procedury, metody i zasady działania oraz koncepcje matematyczne. W doktrynie wskazuje się, iż wyliczenie to nie ma charakteru zamkniętego. Przyjmuje się, że poza zakresem ochrony pozostają również m.in. styl twórczy (maniera), założenia o charakterze biznesowym czy metody i techniki tworzenia utworów¹⁰⁷.

3.1.2. Chińskie prawo autorskie

Definicję legalną „utworu” (作品 *zuopin*) na gruncie prawa chińskiego ujęto w art. 3 *Prawa autorskiego*:

第三条 本法所称的作品，是指文学、艺术和科学领域内具有独创性并能以一定形式表现的智力成果，包括：

- (一) 文字作品；
- (二) 口述作品；
- (三) 音乐、戏剧、曲艺、舞蹈、杂技艺术作品；
- (四) 美术、建筑作品；
- (五) 摄影作品；
- (六) 视听作品；
- (七) 工程设计图、产品设计图、地图、示意图等图形作品和模型作品；
- (八) 计算机软件；
- (九) 符合作品特征的其他智力成果。

Artykuł 3. W niniejszej ustawie określenie utworu odnosi się do rezultatów działalności intelektualnej w dziedzinie literatury, sztuki lub nauki, które posiadają twórczy charakter i mogą być wyrażone w określonej formie, w tym:

---

¹⁰⁶ A. Bar, *Prawnoautorski...*, dz. cyt. s. 145-146.

¹⁰⁷ A. Bar, *Prawnoautorski...*, dz. cyt. s. 182.

1. *Utwory pisane;*
2. *Utwory ustne;*
3. *Utwory muzyczne, dramatyczne, ludowe, taneczne oraz cyrkowe;*
4. *Utwory plastyczne i architektoniczne;*
5. *Utwory fotograficzne;*
6. *Utwory audiowizualne;*
7. *Utwory graficzne i modele, takie jak rysunki projektowe, rysunki produktów, mapy, szkice itp.;*
8. *Oprogramowanie komputerowe;*
9. *Inne rezultaty działalności intelektualnej posiadające cechy utworu.*

Na podstawie przywołanego artykułu należy stwierdzić, iż utworem w rozumieniu chińskiego prawa mogą być jedynie te wytwory, które spełniają kumulatywnie cztery przesłanki: stanowią rezultat działalności intelektualnej w określonej dziedzinie; odznaczają się oryginalnością; posiadają twórczy charakter; mogą zostać wyrażone w określonej, materialnej formie. Chińskie prawo autorskie cechuje się wysokim stopniem precyzji w zakresie klasyfikacji poszczególnych utworów. Przykładowo art. 6 *Prawa autorskiego* przewiduje możliwość określenia środków ochrony utworów sztuki i literatury ludowej w odrębnym akcie prawnym wydanym przez Radę Państwa. W praktyce orzecniczej przekłada się to na konieczność jednoznacznego przyporządkowania danego wytworu do konkretnej kategorii utworów, co znajduje wyraz w treści wyroków, w których sądy posługują się ściśle zdefiniowanymi określeniami, takimi jak „utwór pisany” czy „utwór fotograficzny”.

Zgodnie z art. 5 *Prawa autorskiego* ochrony prawnoautorskiej nie przyznaje się informacjom czysto faktycznym, kalendarzom, wzorom czy formularzom, a także dokumentom o charakterze ustawodawczym włącznie z ich oficjalnymi tłumaczeniami.

W obecnym kształcie chińskie prawo autorskie nie przyznaje ochrony ideom, które wskutek braku ekspresji nie przyjęły określonej formy¹⁰⁸. W konsekwencji sprawia to, że pomysły takie jak identycznie poprowadzona fabuła w utworze literackim nie są uznawane za naruszenie prawa autorskiego¹⁰⁹.

---

¹⁰⁸ S. McIntyre, *Trying to Agree on Three Articles of Law: The Idea/Expression Dichotomy in Chinese Copyright Law*, Cybaris, Mitchell Hamline School of Law 2010, tom 1, nr 1, s. 72.

¹⁰⁹ Tamże, s. 91.

3.1.3. Porównanie i wnioski

Utwór, jako kluczowe pojęcie prawa autorskiego, został precyzyjnie zdefiniowany w obydwu systemach prawnych, w związku z czym wypracowano zbliżone kryteria uznania danego elementu rzeczywistości za utwór w rozumieniu prawa autorskiego, opierając się na zasadach oryginalności, twórczości i ekspresji. Analiza obu definicji legalnych i powiązanego orzecznictwa pozwoliła na spostrzeżenie, iż pomimo znacznych różnic kulturowych i systemowych, zarówno przesłanki, jak i katalog wyłączeń przedmiotowych ochrony prawnoautorskiej pozostają zbliżone.

Różnice przejawiają się przede wszystkim w formalistycznym podejściu do klasyfikacji utworu w prawie chińskim, co przekłada się na orzecznictwo i rygorystyczną interpretację przepisów. Polskie prawo z kolei cechuje się większym poziomem elastyczności, dopuszczając ochronę także tych utworów, które nie mieszczą się w ustawowym katalogu form wyrazu.

Nie budzi wątpliwości fakt, iż w obu systemach prawnych generatywna sztuczna inteligencja nie nabywa praw autorskich do wygenerowanych przez siebie wytworów. Sporną pozostaje natomiast kwestia przypisania tych praw człowiekowi odpowiedzialnemu za działanie danego modelu. Zgodnie z chińskim orzecznictwem, status prawny wytworu generowanego przez sztuczną inteligencję jest ściśle uzależniony od obecności czynnika ludzkiego oraz istotnego wkładu intelektualnego twórcy (zobacz: Rozdział IV, punkt 4.4.). Mimo braku polskiego orzecznictwa w tym zakresie, część doktryny postuluje potrzebę określenia i zdefiniowania w sposób zawężający wytworów podlegających ochronie autorskoprawnej, które zostały wygenerowane przez sztuczną inteligencję przy udziale człowieka¹¹⁰.

W tym miejscu należy zaznaczyć, iż zgodnie z obowiązującymi przepisami w ChRL dostawcy modeli generatywnej sztucznej inteligencji są zobowiązani do wyraźnego oznaczania treści wygenerowanych przez AI^{111 112}. Wspomniana praktyka ma na celu umożliwienie odróżnienia utworów stworzonych przez człowieka od treści generowanych automatycznie. Takie oznaczenie służy nie tylko przeciwdziałaniu dezinformacji, lecz również ochronie praw

---

¹¹⁰ A. Chłopecki, *Sztuczna...*, dz. cyt. s. 111.

¹¹¹ Art. 12, *Środki tymczasowe dotyczące zarządzania usługami generatywnej sztucznej inteligencji* (chiń.: 生成式人工智能服务管理暂行办法, pinyin: shengcheng shi rengong zhineng fuwu guanli zhanxing banfa), https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/202307/content_6891752.htm [data dostępu: 25.04.2025].

¹¹² Art. 16, art. 17 i art. 18, *Postanowienia dotyczące zarządzania głęboką syntezą usług informacyjnych w Internecie* (chiń.: 互联网信息服务深度合成管理规定, pinyin: hulianwang xinxi fuwu shendu hecheng guanli guiding) https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2022-12/12/content_5731431.htm [data dostępu: 25.04.2025].

autorskich, albowiem jednoznaczna identyfikacja modelu odpowiedzialnego za wygenerowanie danego wytworu umożliwia pociągnięcie podmiotu do odpowiedzialności prawnej w przypadku nieuprawnionej edycji, rozpowszechnienia lub wykorzystania treści, w szczególności w charakterze danych treningowych.

3.2. Materiały użyte jako dane treningowe a prawo autorskie

Pomimo faktu, iż modele generatywnej sztucznej inteligencji zostały opracowane i opublikowane stosunkowo niedawno, to istnieją antyczne konstrukcje oraz rozważania, które mogą wspomóc proces opracowywania odpowiednich ram regulacyjnych. Rzymska jurisprudencja wypracowała między innymi *specificatio*, rozumiane jako sytuację, w której z cudzych materiałów zostaje wytworzona nowa rzecz – przykładowo, uformowanie posągu z gliny. W tym kontekście dane treningowe można przyrównać do materiału, natomiast wygenerowany wytwór – do nowej rzeczy będącej rezultatem działania twórczego. W ujęciu szkoły sabiniańskiej właścicielem nowopowstałej rzeczy pozostawał właściciel materiału, podczas gdy szkoła prokuliańska przyznała własność twórcy – niezależnie od pochodzenia tworzywa¹¹³.

Charakterystyczne dla antycznej konwencji było pomijanie znaczenia narzędzi dla kwestii własności wytworu. W pewnym zakresie analogiczne są również *commixtio*, zmieszanie rzeczy fizycznych, oraz *confusio*, zlanie płynów, które odwołują się do przypadków fizycznego połączenia różnych materiałów¹¹⁴. Choć uznanie wygenerowanego wytworu za sumę „zmieszanych” utworów byłoby nieadekwatne, to masowe wykorzystanie tysięcy utworów w procesie uczenia modeli sztucznej inteligencji może być funkcjonalnie porównywane do *confusio*, w którym pierwotne elementy tracą indywidualność na rzecz nowej, niepodzielnej całości. Pomimo, że wspomniane analogie nie przekładają się w całości i nie rozwiązują problematyki autorstwa wygenerowanego wytworu, to wskazują na istotny element, który należy poddać dalszym rozważaniom – cudze materiały, czyli dane treningowe użyte w procesie szkolenia modelu generatywnej sztucznej inteligencji.

---

¹¹³ K. Kolańczyk, *Prawo rzymskie*, red. J. Ołówek, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2021, s. 338.

¹¹⁴ Tamże, s. 337.

3.2.1. Materiały użyte jako dane treningowe a prawo autorskie – perspektywa w Unii i w Polsce

Podstawę prawną dotyczącą wykorzystywania utworów chronionych prawem autorskim w kontekście eksploracji tekstów i danych (*text and data mining*) można znaleźć w art. 3 i 4 *Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790*¹¹⁵. Wspomniana dyrektywa w czasie niniejszej pracy została jedynie częściowo wdrożona do polskiego systemu prawnego, a jej postanowienia można znaleźć w kilku różnych ustawach, m.in. w u.p.a.p.p.¹¹⁶. Polski ustawodawca zdecydował się nie wdrażać m.in. regulacji odnoszących się do odpowiedzialności platform internetowych udostępniających treści użytkowników. Mając jednak na uwadze, że zasadnicze postanowienia dyrektywy zostały przeniesione do polskiego porządku prawnego, zasadne jest przedstawienie rozwiązań obowiązujących zarówno w prawie unijnym, jak i polskim.

Zgodnie z postanowieniami *Dyrektywy 2019/790* dozwolony użytek na rzecz eksploracji tekstów i danych w został skonstruowany jako obowiązkowe ograniczenie monopolu eksploatacyjnego uprawnionych w odniesieniu do zwielokrotniania utworów oraz ochrony baz danych. Wspomniane stanowi wyjątek od wyłącznych praw przysługujących posiadaczom praw autorskich i praw pokrewnych. Niemniej w celu ochrony interesów osób uprawnionych zdecydowano o odesłaniu do art. 5 ust. 5 *Dyrektywy 2001/29/WE*¹¹⁷. Przepis ten określa tzw. trójstopniowy test, zgodnie z którym ograniczenia monopolu nie mogą naruszać normalnego korzystania z dobra chronionego ani czynić nieuzasadnionego uszczerbku słusznym interesom uprawnionego. *Dyrektywa 2019/790* wprowadza dwa odrębne przypadki eksploracji tekstów i danych, w zależności od charakteru podmiotu dokonującego analizy.

Instytucje badawcze oraz instytucje dziedzictwa kulturowego są uprawnione do prowadzenia eksploracji tekstów i danych *na utworach lub innych przedmiotach objętych ochroną, do których mają zgodny z prawem dostęp*¹¹⁸. Analogiczne uprawnienie przewidziano również dla podmiotów innych niż wymienione instytucje, w tym podmiotów komercyjnych,

---

¹¹⁵ *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790*, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L0790> [data dostępu: 25.04.2025].

¹¹⁶ *Ustawa z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, ustawy o ochronie baz danych oraz ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi*, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240001254> [data dostępu: 25.04.2025].

¹¹⁷ Art. 7 ust. 2 *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790*, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L0790> [data dostępu: 25.04.2025].

¹¹⁸ Tamże, art. 3 ust. 1.

jednak w tym przypadku dostawcy treści mogą skutecznie zastrzec brak zgody na tego rodzaju eksploatację, o ile uczynią to w sposób wyraźny i czytelny dla systemów automatycznych¹¹⁹.

Warto bliżej przyjrzeć się kwestii wspomnianych wyżej zastrzeżeń wobec eksploracji tekstów i danych. Jak już wspomniano *Dyrektywa 2019/790* wprowadza rozróżnienie w zależności od tego, jaki podmiot prowadzi maszynową analizę danych. Dla instytucji badawczych oraz jednostek zajmujących się dziedzictwem kulturowym przewidziano bezwarunkowe ograniczenie praw wyłącznych przysługujące posiadaczom praw autorskich i praw pokrewnych¹²⁰. Oznacza to, że mogą one korzystać z materiałów objętych ochroną bez zgody uprawnionego, o ile spełnią warunki określone w art. 3 *Dyrektywy 2019/790*, tj.:

1. eksplorację prowadzi podmiot uprawniony;
2. podmiot uprawniony posiada legalny dostęp do eksplorowanych danych;
3. eksploracja jest prowadzona w celach naukowych;
4. kopie utworów lub innych przedmiotów objętych ochroną są przechowywane z zachowaniem odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa;

Inaczej jest w przypadku innych podmiotów, jako że w ich sytuacji dopuszczalność eksploracji zależy od braku skutecznego zastrzeżenia ze strony właściciela praw. Jeśli uprawniony nie wyrazi sprzeciwu w odpowiedniej formie, uznaje się, że wyraził zgodę milcząca. Zgodnie z motywem 18 *Dyrektywy 2019/790*, zastrzeżenie uznaje się za skuteczne tylko wtedy, gdy zostało wyrażone w sposób nadający się do odczytu maszynowego – na przykład za pomocą metadanych lub specjalnego oprogramowania. Jeśli dane nie są publicznie dostępne w Internecie, wówczas prawo do sprzeciwu można zrealizować także w inny sposób – przez odpowiednie umowy, regulaminy lub jednostronne oświadczenia¹²¹.

Naturalnie, w przypadku przetwarzania danych treningowych będących danymi osobowymi, konieczne będzie odniesienie się i dostosowanie do przepisów *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych* (dalej: „RODO”)¹²². Zgodnie z art. 6 RODO przetwarzanie danych osobowych może odbywać się, gdy spełniona została co najmniej jedna z wymienionych

---

¹¹⁹ Tamże, art. 4 ust. 3.

¹²⁰ W. Machała, *ACTA 2 czy Nihil novi? Pierwsze refleksje na temat dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady o prawie autorskim na jednolitym rynku cyfrowym*, Monitor Prawniczy 2019, Nr 18, s. 988.

¹²¹ M. Kot, *Aspekty prawne eksploracji tekstów i danych w zakresie trenowania systemów sztucznej inteligencji*, praca magisterska, Uniwersytet Warszawski, Wydział Prawa i Administracji, 2024, s. 36.

¹²² *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:32016R0679> [data dostępu: 08.05.2025].

przesłanek, tj. m.in. na podstawie zgody osoby, której dane dotyczą, wykonania umowy, obowiązku prawnego, ochrony żywotnych interesów, zadania realizowanego w interesie publicznym lub prawnie uzasadnionego interesu administratora. Zgodnie z odpowiednimi zasadami RODO (zasada przejrzystości i informowania¹²³, zasada ograniczonego celu¹²⁴), na administratorach danych ciąży obowiązek jasnego informowania osób, których dane są przetwarzane o celu takiego działania, w tym o używaniu ich jako dane treningowe modeli generatywnej sztucznej inteligencji. Mając na względzie ilość danych, które są konieczne do wytrenowania jednego modelu, taki obowiązek może okazać się szczególnie problematyczny.

AI Act wprowadza zróżnicowane wymogi dotyczące danych treningowych, uzależnione od przyjętej klasyfikacji systemu sztucznej inteligencji. W tym kontekście rozróżnia się modele AI ogólnego przeznaczenia i systemy AI wysokiego ryzyka. Zgodnie z przepisami rozporządzenia, za AI wysokiego ryzyka uznaje się te systemy, które spełniają kryteria enumeratywnie wskazane w załączniku III, obejmujące profilowanie osób fizycznych lub mające zastosowanie w kontekście bezpieczeństwa produktów¹²⁵. W świetle powyższych regulacji, za systemy wysokiego ryzyka można uznać, przykładowo, rozwiązania wykorzystywane w sektorze ochrony zdrowia do celów diagnostycznych lub terapeutycznych. Modele generatywnej sztucznej inteligencji, które nie spełniają wskazanych przesłanek, nie są objęte tym reżimem, co skutkuje stosowaniem mniej rygorystycznych wymogów w zakresie danych wykorzystywanych do ich trenowania.

Zgodnie z właściwymi przepisami rozporządzenia *AI Act*, regulacje dotyczące obowiązków nałożonych na dostawców modeli sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia zaczną obowiązywać dopiero od dnia 2 sierpnia 2025 r.¹²⁶, a więc po dacie sporządzenia niniejszej pracy, co uniemożliwia dokonanie analizy praktycznego zastosowania tych regulacji. Dostawcy modeli AI ogólnego przeznaczenia, które zostały wprowadzone do obrotu przed tą datą mają obowiązek dostosować swoje modele do przepisów rozporządzenia do dnia 2 sierpnia 2027 r.¹²⁷.

W odniesieniu do dostawców modeli sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia przewidziano obowiązek sporządzania i bieżącej aktualizacji stosownej dokumentacji technicznej, obejmującej opis procesu trenowania danego modelu, którą na wniosek udostępnia

---

¹²³ Tamże, art. 5 ust. 1 lit. a oraz art. 13 i 14.

¹²⁴ Tamże, art. 5 ust. 1 lit. b.

¹²⁵ Art. 6, *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689*, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32024R1689> [data dostępu: 23.04.2025].

¹²⁶ Tamże, art. 113 lit. c.

¹²⁷ Tamże, art. 111 ust. 3.

się Europejskiemu Urzędowi ds. Sztucznej Inteligencji i właściwym organom krajowym¹²⁸. Choć sam proces trenowania nie podlega upublicznieniu, to dostawcy modeli zobowiązani są do udostępnienia opinii publicznej, zgodnie ze wzorem opracowanym przez Europejski Urząd ds. Sztucznej Inteligencji, szczegółowego streszczenia zawierającego informacje o treściach wykorzystanych do trenowania konkretnego modelu¹²⁹.

Dostawcy modeli sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia mają również obowiązek odpowiedniego dostosowania wewnętrznej polityki działania zapewniającej przestrzeganie unijnego prawa autorskiego. Oznacza to zobowiązanie do identyfikowania i przestrzegania zastrzeżeń wyrażonych przez dostawców treści uregulowanych w art. 4 ust. 3 *Dyrektywy 2019/790*¹³⁰.

3.2.2. Materiały użyte jako dane treningowe a prawo autorskie – perspektywa chińska

W ChRL fundamentem regulacyjnym dla przetwarzania danych treningowych w modelach sztucznej inteligencji pozostają trzy kluczowe ustawy: PIPL, CSL, DSL (zobacz: Rozdział II, punkt 2.3.1.). Na ich podstawie opracowano bardziej szczegółowe akty wykonawcze i regulacje sektorowe¹³¹, mające na celu doprecyzowanie wymogów dotyczących przetwarzania danych w kontekście rozwoju i wdrażania systemów sztucznej inteligencji. CSL nie zawiera przepisów bezpośrednio odnoszących się do danych treningowych wykorzystywanych w modelach generatywnej sztucznej inteligencji. Natomiast DSL jak i PIPL zawierają ogólne regulacje dotyczące przetwarzania danych, które dotyczą również danych treningowych.

PIPL, które zaczęło obowiązywać od 1 listopada 2021 r., jest swoistym odpowiednikiem RODO w chińskim porządku prawnym. Zgodnie z postanowieniami PIPL, przetwarzanie danych osobowych jest dopuszczalne wyłącznie w przypadku spełnienia jednej z ustawowo określonych przesłanek:

1. *uzyskano zgodę osoby, której dane dotyczą;*
2. *jest to konieczne do zawarcia i wykonania umowy, której stroną jest osoba, której dane dotyczą, lub jest to niezbędne do realizacji zadań z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi*

---

¹²⁸ Tamże, art. 53 ust. 1 lit. a.

¹²⁹ Tamże, art. 53 ust. 1 lit. d.

¹³⁰ Tamże, art. 53 ust. 1. lit. c.

¹³¹ Zob. *Przepisy dotyczące zarządzania bezpieczeństwem danych w sieci* (chiń.: 网络安全管理条例, pinyin: wangluo shuju anquan guanli tiaoli), https://www.gov.cn/zhengce/content/202409/content_6977766.htm [data dostępu: 12.05.2025].

zgodnie z przepisami prawa pracy i umowami zbiorowymi zawartymi zgodnie z przepisami prawa;

- 3. jest to konieczne do wykonania obowiązków lub zobowiązań ustawowych;*
- 4. jest to konieczne w celu reagowania na zagrożenia zdrowia publicznego lub ochrony życia, zdrowia i bezpieczeństwa mienia osób fizycznych w sytuacjach nadzwyczajnych;*
- 5. podmiot przetwarzający prowadzi działalność informacyjną, nadzoruje opinię publiczną, lub prowadzi inną działalność w interesie publicznym i przetwarza dane osobowe w rozsądnym zakresie;*
- 6. przetwarzane są dane osobowe, które osoba fizyczna ujawniła dobrowolnie lub które zostały ujawnione zgodnie z prawem, w rozsądnym zakresie zgodnie z postanowieniami PIPL¹³²;*

Modele sztucznej inteligencji, które przetwarzają dane określane jako „dane wrażliwe” są obowiązane do uzyskania odrębnej zgody osób, których te dane dotyczą. Należy przy tym zaznaczyć, że zakres pojęcia „danych wrażliwych” w rozumieniu PIPL odbiega od definicji przyjętej w RODO – przykładowo za dane wrażliwe uznaje się dane osobowe osób poniżej 14 roku życia¹³³.

Odrębne regulacje dotyczą również zautomatyzowanego podejmowania decyzji, które wiąże się z przetwarzaniem danych osobowych, m.in. w kontekście profilowania przez sztuczną inteligencję. W takich przypadkach podmioty przetwarzające dane osobowe mają obowiązek zapewnienia przejrzystości procesów decyzyjnych, uczciwości i obiektywności uzyskanych wyników. Osoby, których dane są przetwarzane mają prawo do uzyskania wyjaśnień co do zasad leżących u podstaw danej decyzji, a także do wniesienia sprzeciwu wobec decyzji podjętej w sposób w pełni zautomatyzowany, o ile wywołuje ona istotne skutki dla ich praw lub interesów¹³⁴.

Mimo że zarówno DSL, jak i PIPL odnoszą się do kwestii bezpieczeństwa danych, to różnią się one zakresem przedmiotowym. DSL obejmuje wszystkie dane, niezależnie od ich charakteru, traktując je jako zasób strategiczny, co oznacza, że regulacje odnoszą się zarówno do danych prywatnych, jak i publicznych. Jak wskazano wcześniej, DSL nie zawiera przepisów

---

¹³² Art. 13, *Prawo o ochronie danych osobowych* (chiń.: 中华人民共和国个人信息保护法, pinyin: *zhonghua renmin gongheguo geren xinxi baohu fa*), https://www.gov.cn/xinwen/2021-08/20/content_5632486.htm [data dostępu: 25.04.2025].

¹³³ Tamże, art. 28.

¹³⁴ Tamże, art. 24.

bezpośrednio odnoszących się do generatywnej sztucznej inteligencji, odnosi się jednak do ogólnych zasad przetwarzania danych oraz ich transgranicznego transferu.

DSL weszło w życie 1 września 2021 r. i definiuje „przetwarzanie danych” (chiń.: 数据处理, pinyin: *shuju chuli*) jako działania obejmujące gromadzenie, przechowywanie, wykorzystywanie, przetwarzanie, przesyłanie, udostępnianie czy też ujawnianie danych¹³⁵. DSL wprowadza obowiązek klasyfikowania danych według ich znaczenia dla bezpieczeństwa narodowego, interesu publicznego oraz praw i interesów obywateli¹³⁶. DSL zobowiązuje również do przeprowadzenia oceny ryzyka w zakresie bezpieczeństwa danych i ich odpowiedniego dokumentowania¹³⁷. W szczególności dane zaklasyfikowane jako „ważne” podlegają dodatkowym wymogom w zakresie bezpieczeństwa, co często dotyczy również danych o charakterze technologicznym, wykorzystywanych m.in. w procesach trenowania modeli sztucznej inteligencji¹³⁸. Co istotne, każdy transfer danych poza terytorium ChRL, nawet danych niebędących danymi osobowymi, wymaga uprzedniego przeprowadzenia oceny ryzyka zgodnie z obowiązującymi przepisami^{139 140}. W konsekwencji istotnie ograniczono możliwość transgranicznego funkcjonowania modeli generatywnej sztucznej inteligencji zarówno tych rozwijanych w ChRL, jak i tych opracowywanych za granicą, które planują prowadzenie działalności lub oferowanie usług w obrębie chińskiego rynku.

Środki tymczasowe dotyczące zarządzania usługami generatywnej sztucznej inteligencji (zobacz: Rozdział II, punkt 2.3.1.) ustanawiają szczegółowe wymogi dotyczące danych wykorzystywanych w procesie trenowania modeli generatywnych. Zgodnie z nimi, dostawcy modeli generatywnej sztucznej inteligencji zostali zobligowani do przestrzegania i nienaruszania praw własności intelektualnej¹⁴¹. Dostawcy muszą dodatkowo zapewniać odpowiedni poziom danych treningowych, jednakże przepisy formułują ten obowiązek w sposób niejasny¹⁴².

---

¹³⁵ Art. 3, *Prawo o bezpieczeństwie danych* (chiń.: 中华人民共和国数据安全法, pinyin: *zhonghua renmin gongheguo shuju anquan fa*), https://www.gov.cn/xinwen/2021-06/11/content_5616919.htm [data dostępu: 25.04.2025].

¹³⁶ Tamże, art. 21.

¹³⁷ Tamże, art. 22.

¹³⁸ Tamże, art. 37.

¹³⁹ Tamże, art. 31.

¹⁴⁰ Zob. akt wykonawczy uchwalony przez CAC: *Środki oceny bezpieczeństwa transmisji danych za granicę* (chiń.: 数据出境安全评估办法, pinyin: *shuju chujing anquan pinggu banfa*) https://www.cac.gov.cn/2022-07/07/c_1658811536396503.htm [data dostępu: 25.04.2025].

¹⁴¹ Art. 7 pkt 2, *Środki tymczasowe dotyczące zarządzania usługami generatywnej sztucznej inteligencji* (chiń.: 生成式人工智能服务管理暂行办法, pinyin: *shengcheng shi rengong zhineng fuwu guanli zhanxing banfa*), https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/202307/content_6891752.htm [data dostępu: 25.04.2025].

¹⁴² Tamże, art. 7 pkt 4.

W momencie powstawania niniejszej pracy w ChRL nadal publikowane są kolejne projekty ustaw oraz aktów wykonawczych dotyczących regulacji w zakresie danych wykorzystywanych do trenowania modeli sztucznej inteligencji. Przykładowo, w maju 2024 r. Krajowy Komitet Techniczny ds. Standaryzacji Bezpieczeństwa Informacji (chiń.: 国家信息安全标准化技术委员会, pinyin: *guojia xinxi anquan biao zhun hua jishi weiyuanhui*) opublikował projekt dokumentu normatywnego, który był przedmiotem konsultacji publicznych do lipca 2024 r. Warto podkreślić, że projekt ten zawierał propozycję dopuszczalnego progu maksymalnego udziału danych pozyskanych nielegalnie – na poziomie 5% – które mogłyby zostać wykorzystane do celów treningowych¹⁴³. W praktyce oznacza to przyzwolenie na możliwość wystąpienia naruszeń prawa autorskiego, o ile ich skala nie przekracza granicy uznawanej przez chińskiego ustawodawcę za krytyczną.

3.2.3. Porównanie i wnioski

Obecny stan regulacji prawnych, zarówno na gruncie prawa unijnego, polskiego, jak i chińskiego, wskazuje na istnienie wyraźnej luki normatywnej w zakresie wykorzystywania danych treningowych w procesie tworzenia modeli generatywnej sztucznej inteligencji. W związku z tym, że oba systemy prawne dostrzegają potencjalne zagrożenia wynikające z rozwoju i zastosowania modeli generatywnej sztucznej inteligencji, w każdym z nich ustanowiono właściwy organ administracyjny odpowiedzialny za nadzór nad tym procederem.

Wciąż brakuje jasnej odpowiedzi na pytanie, czy i w jakich okolicznościach wykorzystanie chronionych dzieł jako danych treningowych stanowi naruszenie prawa. Z analizy powiązanych regulacji wynika, że problematyka generatywnej sztucznej inteligencji znajduje się na przecięciu kluczowych obszarów prawnych: prawa autorskiego, prawa własności przemysłowej, prawa nowych technologii oraz przepisów dotyczących ochrony danych osobowych.

Szczególnie znacząca zdaje się być tutaj tolerancja dla niewielkiego udziału nielegalnych danych (do 5%) w procesie trenowania, wskazująca na pragmatyzm chińskiego ustawodawcy i *de facto* możliwość legalizacji marginalnych naruszeń prawa autorskiego.

---

¹⁴³ G. Interesse, *China Releases New Draft Regulations on Generative AI*, <https://www.china-briefing.com/news/china-releases-new-draft-regulations-on-generative-ai/> [data dostępu: 12.05.2025]

Rozdział IV. Omówienie orzecznictwa

W 2010 r. NSL wprowadził w ChRL system spraw przewodnich (案例指导制度, pinyin: *anli zhidao zhidu*), polegający na starannym doborze spraw uznanych za wzorcowe z uwagi na prawidłowe zastosowanie przepisów i ich przełomowe znaczenie¹⁴⁴. Choć pozornie sprawy przewodnie mogą przypominać system precedensowy znany w USA, to wszystkie orzeczenia są odgórnie wyselekcjonowane przez NSL. Wymaga się od sądów niższych instancji, aby dostosowywały się w swoich orzeczeniach do spraw przewodnich¹⁴⁵.

Do powyższego systemu mogą się wydawać zbliżone „sprawy typowe” czy też „sprawy modelowe” (典型案例, pinyin: *dianxing anli*). Jednakże podobieństwo jest pozorne, jako że sprawy modelowe mogą być publikowane przez różne instytucje, między innymi w celu zilustrowania prawidłowego zastosowania prawa. Stosowanie spraw modelowych w przeciwieństwie do spraw przewodnich nie jest wiążące, chociaż sądy zachęca się do korzystania z nich w celu unifikacji wykładni¹⁴⁶. Niektóre ze spraw omówionych w niniejszym rozdziale należą do kategorii spraw modelowych. W konsekwencji są one powszechnie przywoływane w nowszych postępowaniach dotyczących podobnych zagadnień.

4.1. Gao i Deng przeciwko Youku, Momo i innym: „Niegrzeczne dzieci goniące balon”¹⁴⁷

Numer sprawy:	(2017) Jing 73 Min Zhong nr 797 (2017) 京 73 民终 797 号
Sąd rozpatrujący:	II instancja: Sąd ds. własności intelektualnej w Pekinie
Powodowie:	Gao Yang (mężczyzna) Deng Jiahuan (kobieta)
Pozwani:	Spółki prawa chińskiego:

---

¹⁴⁴ Postanowienia dotyczące pracy ze sprawami przewodnimi (chiń.: 关于案例指导工作的规定, pinyin: *guanyu anli zhidao gongzuo de guiding*), <https://www.chinajusticeobserver.com/law/x/provisions-on-case-guidance-20101116/chn> [data dostępu: 06.04.2025].

¹⁴⁵ Z. Kopania, *Chinese...*, dz. cyt., s. 39.

¹⁴⁶ S. Finder, *The “Soft Law” of the Supreme People’s Court*, <https://supremepeoplescourtmonitor.com/2020/11/16/the-soft-law-of-the-supreme-peoples-court/> [data dostępu: 06.04.2025].

¹⁴⁷ Wyrok w całości dostępny na: <https://wenshu.court.gov.cn/website/wenshu/181107ANFZ0BXSK4/index.html?docId=nOE3NrYf+Ub+QaEFxJdBUYRzhmRbKcCKdjNjkh3EkVFz1Wj43cmIgd8vNnCaLh4wp01Vai/Wbwdf4CA20meKiGhHbL6xbqWCNg3y2lc+Hu2IcizO0u7y3CJYTs4CR114> [data dostępu: 05.04.2025].

Youku Information Technology (Beijing) Co., Ltd.
Beijing Momo Technology Co., Ltd.
Shanghai Quan Tu Dou Culture Communication Co., Ltd.
Golden Vision (Beijing) Film and Television Culture Co., Ltd.

Wartość przedmiotu

126 040 RMB (ok. 67 967,74 PLN)

zaskarżenia:

Przedmiot sporu:

Naruszenie praw autorskich przez Pozwanych polegające na nieuprawnionej adaptacji utworu Powodów, a także praw do autorstwa, integralności i udostępniania utworu Powodów.

Podstawa prawna :

I instancja: art. 3 ust. 1, ust. 5, art. 10 ust. 1 pkt 2, pkt 3, pkt 12, pkt 13 i pkt 14 *Prawa autorskiego*, art. 2 i art. 3 ust. 1 *Przepisów wykonawczych prawa autorskiego*;

II instancja: art. 170 ust. 1 pkt 2 *Prawa postępowania cywilnego*

Sentencja:

1. Wyrok cywilny I instancji (...) zostaje uchylony;
2. Pozwani w ciągu 5 dni od uprawomocnienia się wyroku opublikują publiczne przeprosiny (...).
3. Pozwani w ciągu 10 dni od uprawomocnienia się wyroku zrekompensują Gao Yang poniesione przez niego straty finansowe w wysokości 10 000 RMB (ok. 5 392,55 PLN) (...).

Wyrok II instancji w sprawie z powództwa Gao Yang i Deng Jiahuan wydano dnia 2 kwietnia 2020 r. Powodowie opracowali technikę montażu aparatu w balonie meteorologicznym, który po odpowiedniej konfiguracji parametrów automatycznie rejestrował materiał filmowy przy wystrzeleniu w powietrze. Następnie, dokonując selekcji poszczególnych klatek z nagrań, Powodowie odpowiednio je modyfikowali, co pozwalało uzyskać fotografie o kompozycji sugerującej, że ujęcia Ziemi zostały wykonane z kosmosu.

Dnia 8 września 2014 r. Gao Yang opublikował wspólnie napisany artykuł zatytułowany „Niegrzeczne dzieci goniące balon”, do którego załączono fotografie jego autorstwa uzyskane za pomocą wyżej opisanej metody. W październiku 2014 r. przedstawiciele Pozwanych nawiązali kontakt z Gao Yangiem, w wyniku czego rozpoczęto wspólne planowanie zekranizowania artykułu. Projekt zawieszono dnia 4 listopada 2014 r., kiedy

Powoda poinformowano o braku dostatecznego finansowania. Pomimo tego Powodowie ustalili, iż na oficjalnej stronie jednej z Pozwanych spółek, Youku, dnia 26 listopada 2014 r. opublikowano film reklamowy zatytułowany „Niegrzeczne dzieci goniące balon”, który zdaniem Powodów stanowił nieuprawnioną adaptację ich artykułu. Ponadto w filmie wykorzystano zdjęcia autorstwa Powodów, które zostały uprzednio zmodyfikowane przez Pozwanych.

W uchylonym wyroku I instancji sąd nie uznał fotografii za utwór chroniony prawem autorskim, argumentując, iż fotografie nie spełniały przesłanki rezultatu ludzkiej pracy intelektualnej, gdyż zarówno balon, jak i kamera operowały samoczynnie. Pomimo przyznania ochrony prawnoautorskiej opublikowanemu artykułowi, sąd stwierdził, iż film reklamowy Pozwanych nie stanowił jego adaptacji z uwagi na niewystarczające podobieństwo. W wyniku apelacji uchylono wyrok sądu pierwszej instancji w całości, stwierdzając, że choć podstawa prawna wyroku była prawidłowa, to jej zastosowanie oceniono jako nieprawidłowe.

Odmienne stanowisko zostało przyjęte przez sąd II instancji. W chińskim prawie autorskim, przy ocenie, czy dany wytwór kwalifikuje się jako utwór, niezbędne jest właściwe przyporządkowanie do odpowiedniej kategorii, gdyż poszczególne kategorie utworów podlegają różnym zakresom ochrony prawnej. W przypadku poddania klitek filmowych edycji pojawia się kwestia, czy należy je rozpatrywać jako utwory filmowe, czy fotograficzne. Według stanowiska sądu, klatki spełniają przesłanki utworu fotograficznego, co wynika z faktu, iż Gao Yang precyzyjnie ustalił parametry, następnie wyselekcjonował i dokonał edycji poszczególnych klitek. Pomimo iż proces rejestracji materiału filmowego był automatyczny, to finalne fotografie stanowią rezultat pracy intelektualnej Powoda i w związku z tym kwalifikują się jako utwory fotograficzne, co sąd II instancji wyraził w poniższej tezie:

本案例中，虽然涉案视频的拍摄为自动拍摄，但在拍摄的过程中，仍然体现了人工干预和选择，所以拍摄结果仍然具有一定的独创性。对于那些体现了人工干预、选择并带有明确目的的拍摄，即使主要由机器自动完成，但只要满足了一定的艺术性，就不能否认其可以构成作品。

W niniejszej sprawie, mimo że omawiany film został nagrany automatycznie, interwencja człowieka i dokonany przez niego wybór znalazły odzwierciedlenie w procesie filmowania, dzięki czemu uzyskane rezultaty zachowują pewien stopień oryginalności. W przypadku ujęć, które uosabiają ludzką interwencję, selekcję i mają jasny cel, nawet jeśli są w większości

wykonywane automatycznie przez maszyny, to o ile spełniają pewien poziom jakości artystycznej, nie można zaprzeczyć, że mogą stanowić utwory¹⁴⁸.

W konsekwencji, sąd II instancji uznał, iż Pozwani naruszyli prawa autorskie Gao Yanga poprzez nieuprawnioną modyfikację oraz wykorzystanie fotografii. Jednocześnie film reklamowy Pozwanych nie stanowił nieuprawnionej adaptacji wspólnie napisanego artykułu Powodów.

Rysunek 1. Przykładowe zdjęcie wyedytowane przez Powoda. Źródło: (2017) Jing 73 Min Zhong nr 797.

---

¹⁴⁸ Wyrok w spr. (2017) Jing 73 Min Zhong nr 797, s. 9-10, <https://wenshu.court.gov.cn/website/wenshu/181107ANFZ0BXSK4/index.html?docId=nOE3NrYf+Ub+QaEFxJdBUYRzhmRbKcCKdjNJkh3EkVFz1Wj43cmIgd8vNnCaLh4wp01Vai/WbwdF4CA20meKiGhHbL6xbqWCNg3y2lc+Hu2IcizO0u7y3CJYTs4CR114> [data dostępu: 05.04.2025].

Rysunek 2. Przykładowe zdjęcie wyedytowane przez Powoda. Źródło: (2017) Jing 73 Min Zhong nr 797.

4.2. Feilin przeciwko Baidu: Raport analityczny¹⁴⁹.

Sprawa modelowa Sądu Internetowego w Pekinie

Numer sprawy:	(2018) Jing 0491 Min Chu nr 239 (2018) 京 0491 民初 239 号
Sąd rozpatrujący:	Sąd Internetowy w Pekinie
Powód:	Kancelaria prawa chińskiego: Beijing Feilin Law Firm
Pozwany:	Spółka prawa chińskiego: Beijing Baidu Netcom Science & Technology Co., Ltd.
Wartość przedmiotu sporu:	10 000 RMB (ok. 5 394,75 PLN)
Przedmiot sporu:	Naruszenie praw autorskich przez Pozwanego polegające na ingerencji w nienaruszalność treści utworu Powoda, pominięciu informacji o autorstwie Powoda i spowodowaniu strat materialnych przez nieuprawnioną publikację utworu.
Podstawa prawna:	art. 9, art. 10 ust. 1 pkt 2 i pkt 12, art. 47, art. 48 i art. 49 <i>Prawa autorskiego</i>

---

¹⁴⁹ Wyrok w całości dostępny na:
<https://wenshu.court.gov.cn/website/wenshu/181107ANFZ0BXSK4/index.html?docId=J5BMh/HphKWQ6kbLk7yX0VXAkTTLq137tGmAstt+11PKMQq5+oqlkN8vNnCaLh4wp01Vai/Wbwe8guRedWD1uXiFc2mkRsnpmQlqjDvscKKHJ2OhdgO4vGKJjLlxUX1S> [data dostępu: 02.04.2025].

Sentencja:

1. Pozwany w ciągu 7 dni od uprawomocnienia się wyroku opublikuje publiczne przeprosiny (...)
2. Pozwany w ciągu 7 dni od uprawomocnienia się wyroku zrekompensuje Powodowi poniesione przez niego straty finansowe w wysokości 1 000 RMB (ok. 541,22 PLN) (...).

Wyrok w sprawie z powództwa Beijing Feilin Law Firm wydano dnia 25 kwietnia 2019 r. Dnia 9 września 2018 r. Powód opublikował na swojej oficjalnej i ogólnodostępnej stronie internetowej artykuł pt. „Raport analityczny na temat dużych zbiorów danych sądowych w branży rozrywkowej — Tom: Filmy • Pekin”. Dnia 10 września 2018 r. Pozwany opublikował raport Powoda na swojej stronie internetowej, dokonując przy tym istotnych modyfikacji: usunięto wybrane fragmenty raportu, w tym podpis świadczący o autorstwie Powoda. Zdaniem Pozwanego, raport został sporządzony przez Powoda w oparciu o dane wygenerowane przez sztuczną inteligencję, przez co Powodowi nie przysługują prawa autorskie do utworu. Sąd uznał, że kluczowe w sprawie jest ustalenie czy Powód jest uprawnionym w sprawie i czy faktycznie doszło do naruszenia jego praw przez Pozwanego.

W toku analizy raportu podzielono go na dwie części – wizualną oraz pisemną – z których każdą oceniono odrębnie. Elementy wizualne, czyli wykresy i grafy, opracowano na podstawie danych zawartych w bazie Wolters & Kluwers China. Chociaż raport nie zawierał bezpośrednich kopii wykresów z tej bazy, a jedynie przedstawiał zmodyfikowane wartości liczbowe, sąd uznał, że nie stanowi to wystarczającej podstawy do uznania ich za utwory, jako że nie spełniają wymogu oryginalności. Niemniej jednak, część pisemna raportu będąca opracowaniem danych, została uznana za utwór pisemny, jako że stanowiła w pełni samodzielny wytwór sporządzony przez pracowników Powoda. Modyfikacja treści raportu nie została uznana za naruszenie prawa do integralności utworu, ponieważ usunięcie fragmentów nie doprowadziło do zniekształcenia idei ani wniosków przedstawionych przez Powoda. W związku z tym sąd stwierdził, że Pozwany naruszył wyłącznie prawo powoda do autorstwa.

W przedstawionym wyroku sąd przedstawił kluczową tezę, zgodnie z którą treści wygenerowane przez sztuczną inteligencję nie mogą zostać uznane za utwór:

尽管随着科学技术的发展，由计算机软件智能生成的“作品”在内容、形式甚至表达方式上越来越接近自然人创作的作品，但如果此类软件的智力和经济投入能够在现行法

律的权利保护体系内得到充分保护，那么打破民事主体的基本规范是不合适的。因此，法院认为，自然人的创作和完成仍应是著作权法所定义的“作品”的必要条件。

Mimo że wraz z rozwojem nauki i technologii „utwory” inteligentnie generowane przez oprogramowanie komputerowe są coraz bardziej zbliżone do utworów tworzonych przez osoby fizyczne pod względem treści, formy, a nawet wyrazu, naruszeniem podstawowych norm prawa cywilnego byłoby ich uznanie za utwory w rozumieniu prawa autorskiego, jeśli wkład intelektualny i ekonomiczny takiego oprogramowania może zostać w pełni chroniony w ramach obowiązującego systemu ochrony prawnej. W związku z tym sąd uznaje, że stworzenie i ukończenie utworu przez osobę fizyczną powinno nadal stanowić konieczny warunek uznania go za „utwór” w rozumieniu Prawa autorskiego¹⁵⁰.

4.3. Tencent przeciwko Yingxun: Dreamwriter ¹⁵¹

Numer sprawy:	(2019) Yue 0305 Min Chu nr 14010 (2019) 粤 0305 民初 14010 号
Sąd rozpatrujący:	Sąd Ludowy Dzielnicy Nanshan w Shenzhen
Powód:	Spółka prawa chińskiego: Shenzhen Tencent Computer Systems Co., Ltd.
Pozwany:	Spółka prawa chińskiego: Shanghai Yingxun Technology Co., Ltd.
Wartość przedmiotu sporu:	10 000 RMB (ok. 5 394,75 PLN)
Przedmiot sporu:	Naruszenie praw autorskich i zasad uczciwej konkurencji przez Pozwanego polegające na nieuprawnionym skopiowaniu i udostępnieniu raportu finansowego Powoda napisanego przez autorskie oprogramowanie Dreamwriter.
Podstawa prawna:	art. 3, art. 10 ust. 1 pkt 12 i pkt 11, art. 11, art. 48 i art. 49 <i>Prawa autorskiego</i> , art. 2, art. 3 i art. 4 ust. 1 <i>Przepisów</i>

---

¹⁵⁰ Wyrok w spr. (2018) Jing 0491 Min Chu nr 239, s. 16.

<https://wenshu.court.gov.cn/website/wenshu/181107ANFZ0BXSXK4/index.html?docId=J5BMh/HphKWO6kbLk7yX0VXAkTTLq137tGmAstt+11PKMQq5+oqlkN8vNnCaLh4wp01Vai/Wbwe8guRedWD1uXiFc2mkRsnpmQlqiDvscKKHJ2OhdgO4vGKJjLixUX1S> [data dostępu: 02.04.2025].

¹⁵¹ Wyrok w całości dostępny na:

<https://wenshu.court.gov.cn/website/wenshu/181107ANFZ0BXSXK4/index.html?docId=V4fCxJP6u99sSy9mYo2Pb8FoUruJYuJQluj+GgsVMZxlnEZ3ys8SJ98vNnCaLh4wp01Vai/Wbwdf4CA20meKiGhHbL6xbqWCNg3y2lc+Hu079WU/TNyXZgU6voT6Ncl6> [data dostępu: 29.03.2025].

wykonawczych prawa autorskiego, art. 64 ust. 1 Prawa postępowania cywilnego.

Sentencja:

1. Pozwany w ciągu 10 dni od uprawomocnienia się wyroku zrekompensuje Powodowi poniesione przez niego straty finansowe w wysokości 1 500 RMB (ok. 809,21 PLN) (...).

Wyrok w sprawie z powództwa Shenzhen Tencent Computer Systems Co., Ltd. wydano 24 grudnia 2019 r. Zgodnie z przedstawionym stanem faktycznym dnia 20 sierpnia 2018 r. Powód opublikował na swojej ogólnodostępnej stronie internetowej raport finansowy pod tytułem „Midday Review: Indeks Shanghai Composite wzrósł nieznacznie o 0,11% do 2671,93 punktu, na czele z działalnością telekomunikacyjną, wydobywaniem ropy naftowej i innymi sektorami”. Raport został sporządzony przy użyciu autorskiego oprogramowania komputerowego Dreamwriter, co też zaznaczono w samym dokumencie. Tego samego dnia, Pozwany skopiował i opublikował raport Powoda na swojej stronie internetowej nie ingerując w jego treść – w tym w dopisek informujący o wygenerowaniu dokumentu przez model Dreamwriter spółki Tencent. Pozwany nie uzyskał przed publikacją zgody Powoda na takie działanie. Zdaniem Powoda opisane zachowanie stanowiło naruszenie zasad uczciwej konkurencji, jako że Pozwany uzyskał korzyść materialną poprzez wzmożony ruch sieciowy, bezprawnie wykorzystując utwór Powoda. Na podstawie ustalonego stanu faktycznego, sąd rozważył, czy Powodowi przysługuje legitymacja procesowa, w szczególności czy sporządzony raport stanowi utwór literacki, czy Powodowi przysługują do niego prawa autorskie, a także czy działanie Pozwanego stanowiło ich naruszenie.

Oprogramowanie Dreamwriter zostało zaprojektowane przez spółkę powiązaną z Powodem jako asystent wspomagający tworzenie treści na szeroką skalę, toteż sąd nie rozdzielał potencjalnej kwestii autorstwa projektantów samego narzędzia a zespołu tworzącego treści z jego użyciem. Zespół redakcyjny korzystając z narzędzia Dreamwriter odpowiednio dostosowywał go pod swoje potrzeby, wgrywając odpowiednie szablony, wzory i algorytmy, co też świadczy o istotnym wkładzie intelektualnym pracowników Powoda, co sąd wyraził wprost w poniższej tezie:

涉案文章是由原告主持的多团队、多人分工形成的整体智力创作完成了作品，整体体现原告对于发布股评综述类文章的需求和意图。

Sporny raport został opracowany w wyniku zbiorowej działalności intelektualnej, realizowanej dzięki współpracy wielu osób i zespołów pod kierownictwem Powoda, w pełni odzwierciedlając jego potrzeby i intencje związane z publikacją raportów analitycznych dotyczących rynku giełdowego¹⁵².

W konsekwencji, sąd uznał, że wygenerowany raport podlega ochronie jako utwór literacki, a Powodowi przysługują autorskie prawa majątkowe. Tym samym nieuprawnione opublikowanie raportu przez Pozwanego istotnie naruszało prawa autorskie, aczkolwiek nie było czynem nieuczciwej konkurencji.

4.4. Li przeciwko Liu: „Wiosenny powiew przynosi delikatność”

Sprawa modelowa Sądu Internetowego w Pekinie

Numer sprawy:	(2023) Jing 0491 Min Chu nr 11279 (2023) 京 0491 民初 11279 号
Sąd rozpatrujący:	Sąd Internetowy w Pekinie
Powód:	Li (mężczyzna)
Pozwana:	Liu (kobieta)
Wartość przedmiotu sporu:	5 000 RMB (ok. 2 705,87 PLN)
Przedmiot sporu:	Naruszenie praw autorskich przez Pozwaną polegające na udostępnieniu obrazu wygenerowanego przez AI na podstawie <i>promptu</i> Powoda bez oryginalnego znaku wodnego, co mogło sugerować jej autorstwo.
Podstawa prawna:	art. 10 ust. 1 pkt 2 i pkt 12, art. 53 i art. 54 <i>Prawa autorskiego</i>
Sentencja:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pozwana w ciągu 7 dni od uprawomocnienia się wyroku opublikuje publiczne przeprosiny (...); 2. Pozwana w ciągu 7 dni od uprawomocnienia się wyroku zrekompensuje Powodowi poniesione przez niego straty finansowe w wysokości 500 RMB (ok. 270,58 PLN) (...).

---

¹⁵² Wyrok w spr. (2019) Yue 0305 Min Chu nr 14010, s. 8.
<https://wenshu.court.gov.cn/website/wenshu/181107ANFZ0BXSK4/index.html?docId=V4fCxJP6u99sSy9mYo2Pb8FoUruJYuJQluj+GgsVMZxlnEZ3ys8SJ98vNnCaLh4wp01Vai/Wbwdf4CA20meKiGhHbL6xbqWCNg3y2lc+Hu079WU/TNyXZgU6voT6Ncl6> [data dostępu: 29.03.2025].

Wyrok w sprawie z powództwa Li wydano dnia 27 listopada 2023 r. Zgodnie z przedstawionym stanem faktycznym dnia 24 lutego 2023 r. Powód wygenerował obraz używając generatywnej sztucznej inteligencji, Stable Diffusion, a następnie opublikował go na swoich mediach społecznościowych opatrując tytułem „Spring Breeze Brings Tenderness”. Powód oznaczył obraz indywidualnym znakiem wodnym i zaznaczył, iż obraz został wytworzony przez generatywną sztuczną inteligencję. Dnia 2 marca 2023 r. Pozwana użyła wspomnianego obrazu bez znaku wodnego jako ilustracji do opublikowanego przez siebie wiersza w swoim publicznie dostępnym wpisie na blogu. Zdaniem Powoda wspomniane zachowanie naruszało jego autorskie prawa osobiste. Na podstawie przedstawionego stanu faktycznego, sąd rozważał czy obraz wygenerowany przy użyciu technologii spełnia przesłanki utworu, a także kwestie dotyczące jego autorstwa.

Definicja „utworu” zawarta w art. 3 *Prawa autorskiego* określa przesłanki, które dany utwór musi spełniać, aby podlegać ochronie. Sąd zwrócił uwagę, że szczególnie kryteria „rezultatu pracy intelektualnej” oraz „oryginalności” mogą budzić wątpliwości interpretacyjne. W niniejszej sprawie Powód, dążąc do uzyskania zamierzonego efektu, zastosował liczne *prompty* – zarówno pozytywne, jak i negatywne – oraz precyzyjnie określił parametry, jakie miał spełniać wygenerowany obraz. Powód wykazał przed sądem, że zmiana któregośkolwiek z *promptów* lub parametrów skutkuje wygenerowaniem innego obrazu. W konsekwencji sąd uznał, że sam proces formułowania *promptów* stanowi rezultat pracy intelektualnej. Ponadto, poprzez dobór określonych parametrów i *promptów*, Powód nadał obrazowi indywidualny charakter. Sąd stwierdził również, że wygenerowany obraz, ze względu na swoją szczegółowość, jest w wystarczającym stopniu niepowtarzalny i odróżnialny. W związku z powyższym sąd uznał obraz wygenerowany przez sztuczną inteligencję za utwór artystyczny. Sąd zastrzegł jednak, że nie każdy wygenerowany obraz jest utworem, a tylko taki, którego wytworzenie jest faktycznym rezultatem ludzkiej pracy intelektualnej.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 *Prawa autorskiego*, autorem może być osoba fizyczna, osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której przyznano osobowość prawną, co wyklucza możliwość bycia autorem przez model generatywnej sztucznej inteligencji w rozumieniu *Prawa autorskiego*. Twórcy narzędzi opartych na generatywnej sztucznej inteligencji nie uczestniczą bezpośrednio w procesie tworzenia indywidualnych utworów za pomocą tych systemów, w związku z czym sąd nie uznaje ich za autorów. Zdaniem pekińskiego sądu, autorem w niniejszej sprawie jest Powód, ponieważ wygenerowany utwór stanowi rezultat jego pracy intelektualnej. Niemniej jednak, kierując się zasadą dobrej wiary oraz koniecznością

ochrony prawa opinii publicznej do rzetelnej informacji, należy wyraźnie zaznaczyć, że dana treść została wygenerowana przy użyciu technologii sztucznej inteligencji. Sąd uznał użycie przez Powoda hasztagu „AI illustration” za należyte spełnienie tego obowiązku.

Rysunek 3. Obraz wygenerowany przez Powoda będący przedmiotem sprawy (bez znaku wodnego).

Źródło: (2023) *Jing* 0491 *Min Chu* nr 11279.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia, sąd uznał Powoda za autora utworu i stwierdził, że Pozwana naruszyła jego prawa autorskie. Jednocześnie sąd nie przyjął generalnej zasady, zgodnie z którą wszystkie wytwory stworzone przy użyciu modeli generatywnej sztucznej inteligencji kwalifikują się jako utwory w rozumieniu *Prawa autorskiego*. Za takie mogą zostać uznane jedynie utwory, które odzwierciedlają spersonalizowaną ekspresję autora, przy czym każdą sprawę należy rozpatrzyć indywidualnie, co sąd ujął następująco:

在这种背景和技术现实下，人工智能生成图片，只要能体现出人的独创性智力投入，就应当被认定为作品，受到著作权法保护。

W tym kontekście i w świetle rzeczywistości technologicznej obrazy generowane przez sztuczną inteligencję, o ile odzwierciedlają oryginalny wkład intelektualny człowieka, powinny zostać uznane za utwory i podlegać ochronie na gruncie prawa autorskiego¹⁵³.

Rysunek 5. Przykładowy obraz wygenerowany przez Powoda

Źródło: (2023) Jing 0491 Min Chu nr 11279.

Rysunek 4. Przykładowy obraz wygenerowany przez Powoda

Źródło: (2023) Jing 0491 Min Chu nr 11279.

Zaprezentowane przez Powoda rezultaty wygenerowanych obrazów przy wpisaniu części promptów użytych przy do wygenerowania finalnego obrazu. Celem Powoda było udowodnienie, iż precyzyjny prompt każdorazowo generuje zbliżone rezultaty. Tym samym Powód pokreślił swój wkład intelektualny w powstanie wszystkich wygenerowanych w ten sposób obrazów.

---

¹⁵³ Wyrok w spr. (2023) Jing 0491 Min Chu nr 11279, s. 11
<https://wenshu.court.gov.cn/website/wenshu/181107ANFZ0BXSK4/index.html?docId=Rjlsv3zRAPCOt02v8oX5ZVOJHx6x/RFFww1RD9Oppytwvmu+aCtT/98vNnCaLh4wp01Vai/WbwdF4CA20meKiGhHbL6xbqWCNg3y2lc+Hu1M34QOvnK94x+eSI+ILEQu> [data dostępu: 29.03.2025].

4.5. Character License Administrative przeciwko Spółce A: Ultraman^{154 155}

Numer sprawy:	I instancja: (2024) Zhe 0192 Min Chu nr 1578 (2024) 浙 0192 民初 1587 号 II instancja: (2024) Zhe 01 Min Zhong nr 10332 (2024) 浙 01 民终 10332 号
Sąd rozpatrujący:	I instancja: Sąd Internetowy w Hangzhou II instancja: Sąd Ludowy miasta Hangzhou w Zhejiang
Powód:	Spółka prawa chińskiego: Shanghai Character License Administrative, Co., Ltd.
Pozwany:	Zanonimizowana spółka prawa chińskiego („Spółka A”)
Wartość przedmiotu sporu:	300 000 RMB (ok. 158 126,06 PLN)
Przedmiot sporu:	Naruszenie praw autorskich przez Pozwanego polegające na nieuprawnionym użyciu utworu Powoda jako materiału szkoleniowego dla modelu generatywnej sztucznej inteligencji.
Podstawa prawna:	art. 2, art. 3, art. 10, art. 11, art. 12, art. 52, art. 53 i art. 54 <i>Prawa autorskiego</i> , art. 2 <i>Prawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji</i> , (...)
Sentencja I instancji:	1. Pozwany jest zobowiązany do natychmiastowego zaprzestania naruszania prawa Powoda do rozpowszechniania w Internecie informacji o utworach Ultraman, których dotyczy sprawa, w tym, ale nie wyłącznie, do natychmiastowego usunięcia zdjęć Ultraman i modeli Ultraman LoRA, których dotyczy sprawa, które zostały wygenerowane i opublikowane, zaprzestania świadczenia usług

---

¹⁵⁴ Oryginalny wyrok nie jest dostępny w całości na oficjalnej stronie sądowej. Wyrok w całości znajduje się na stronie: Chińska sieć prawników własności intelektualnej (chiń.: 中国知识产权律师网, pinyin: *zhonguo zhishi chanquan lüshi wang*).

<https://www.ciplawyer.cn/articles/155988.html> [data dostępu: 02.04.2025].

¹⁵⁵ Oryginalny wyrok nie jest dostępny w całości na oficjalnej stronie sądowej. Wyrok w całości znajduje się na stronie: Chińska sieć prawników własności intelektualnej (chiń.: 中国知识产权律师网, pinyin: *zhonguo zhishi chanquan lüshi wang*) <https://www.ciplawyer.cn/articles/155989.html> [data dostępu: 02.04.2025].

publikacji i aplikacji odpowiednich modeli Ultraman LoRA oraz podjęcia niezbędnych środków w celu skutecznego powstrzymania naruszenia;

2. Pozwany w ciągu 10 dni od uprawomocnienia się wyroku zrekompensuje Powodowi poniesione przez niego straty finansowe w wysokości 30 000 RMB (ok. 15 812,60 PLN) (...).

Sentencja II instancji:

Apelacja zostaje oddalona, a pierwotny wyrok zostaje utrzymany w mocy.

Wyrok I instancji w sprawie z powództwa Shanghai Character License Administrative Co. Ltd. wydano dnia 25 września 2024 r. Powód zaskarżył wyrok do sądu II instancji, który wydał wyrok dnia 30 grudnia 2024 r. Zgodnie z przedstawionym stanem faktycznym Powód jest licencjobiorcą spółki prawa japońskiego Tsuburaya Productions Co., Ltd, posiadającej prawa autorskie do serii „Ultraman”. W momencie złożenia pozwu Powód miał wyłączną licencję do serii „Ultraman” w Chinach, która obejmowała prawo do dochodzenia naruszenia praw autorskich na drodze sądowej. Pozwany świadczył odpłatne usługi, polegające na korzystaniu z oferowanego przez niego modelu generatywnej sztucznej inteligencji, który umożliwiał wgranie pliku graficznego w celu jego modyfikacji bądź wygenerowaniu zbliżonego pliku. Po wprowadzeniu do systemu przez użytkowników pliku zawierającego chroniony utwór, a następnie wpisaniu odpowiedniego polecenia, model Pozwanego wytwarzał plik graficzny wykazujący znaczne podobieństwo do oryginalnego utworu, co naruszało prawa Powoda. W postanowieniu sądu zdecydowano o zachowaniu poufności, toteż nie ujawniono nazw Pozwanego i modelu generatywnej sztucznej inteligencji. Zdaniem sądu, w przedstawionej sprawie należało ustalić czy działania Pozwanego stanowią naruszenia prawa, a jeśli tak to wskazać odpowiednią podstawę prawną.

Sąd dokonał rozróżnienia pomiędzy sytuacjami, w których twórcy modelu generatywnej sztucznej inteligencji samodzielnie dostarczali utwory chronione prawem autorskim, a przypadkami, w których takie działania podejmowali użytkownicy systemu. Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego ustalono, iż w przedstawionej sprawie Pozwany nie wykorzystywał utworów Powoda w procesie trenowania modelu. Jednakże, jako dostawca usług opartych na generatywnej sztucznej inteligencji, Pozwany miał obowiązek zachowania należytej staranności etapach wejściowym (*input*) i wyjściowym (*output*). Niemniej odpowiedzialność dostawcy nie jest absolutna, co wyrażono w tezie poniżej:

观上，认定生成式人工智能服务提供者的过错一般有输入端的注意义务和输出端的注意义务两个维度。(…)当服务提供者向公众提供由用户参与训练的模型服务时，有来自全球各地的海量用户对模型进行数据“投喂”，这些数据的合法性和版权状态可能各不相同。在此情况下，若严格要求服务提供者对用户输入端的每一份数据进行逐一审查和验证，既不具有可行性，也与其法律属性不相适应，无疑会加重开发监管负担，势必阻碍生成式人工智能的发展，因此服务提供者的注意义务应当与其身份及信息管理能力相适应。

Z analizy powyższych kwestii wynika, że ocena winy dostawców usług generatywnej sztucznej inteligencji powinna uwzględniać dwa aspekty: obowiązek należytej staranności na etapie wejściowym (input) oraz na etapie wyjściowym (output) (...).

W przypadku, gdy dostawca udostępnia model uczący się na danych użytkowników, ogromna liczba osób z całego świata „dokarmia” system różnorodnymi danymi, które mogą różnić się pod względem legalności i statusu praw autorskich. W takiej sytuacji ścisły wymóg, aby dostawca usług weryfikował każde pojedyncze dane wejściowe pod kątem ich zgodności z prawem, byłby nie tylko niepraktyczny, ale także sprzeczny z jego funkcją prawną. Nakładałoby to nadmierne obciążenie regulacyjne i mogłoby znacząco zahamować rozwój generatywnej sztucznej inteligencji. Z tego względu zakres obowiązków dostawców usług powinien być dostosowany do ich roli oraz rzeczywistych możliwości zarządzania informacjami.¹⁵⁶

W przedstawionej sprawie sąd uznał, iż Pozwany nie dochował należytej staranności w zakresie ograniczania możliwości naruszania praw autorskich przez użytkowników modelu. W oczach sądu przejawem dochowania należytej staranności byłoby odpowiednie sformułowanie umowy o świadczenie usług zawieranej z użytkownikami modelu oraz wdrożenie mechanizmu raportowania, który umożliwiałby zgłoszenie skarg przez osoby uprawnione. W konsekwencji uznano, iż Pozwany ponosi odpowiedzialność za umożliwienie naruszenia prawa autorskiego przez osoby trzecie. W związku z powyższym orzeczono o odpowiedzialności cywilnej Pozwanego za zaniechanie w zakresie zapobiegania naruszeniom prawa autorskiego przez użytkowników świadczonych usług. Sąd II instancji podtrzymał wyrok w całości.

---

¹⁵⁶ Wyrok w spr. (2024) Zhe 01 Min Zhong nr 10332 (II instancja), s. 13, <https://www.ci.plawyer.cn/articles/155989.html> [data dostępu: 02.04.2025].

4.6. Wnioski

W przedstawionym orzecznictwie chińskich sądów można zaobserwować ukształtowany pogląd, zgodnie z którym treści wytworzone przy użyciu generatywnej sztucznej inteligencji można uznać utwory, tak długo jak możliwe jest wykazanie, że stanowią rezultat ludzkiej pracy intelektualnej. Wspomniany pogląd zdaje się być mocno zakorzeniony w linii orzeczniczej chińskich sądów ludowych, co potwierdza jego coraz częstsza obecność w nowych orzeczeniach – przykładowo w wyroku z dnia 7 marca 2025 r.¹⁵⁷. W świetle powyższego należy stwierdzić, że w chińskim porządku prawnym coraz wyraźniej ugruntowuje się doktryna, zgodnie z którą generatywna sztuczna inteligencja, choć niezdolna do samodzielnego posiadania praw autorskich, może być traktowana jako narzędzie, przy pomocy którego człowiek realizuje proces twórczy, skutkujący powstaniem utworu podlegającego ochronie na gruncie prawa autorskiego.

Interesująco przedstawia się ewolucja orzecznictwa w zakresie kwalifikacji utworu w kontekście wytworów stworzonych przy użyciu zautomatyzowanych technologii. Początkowo sądy odmawiały objęcia takich wytworów ochroną na gruncie prawa autorskiego, jak w przypadku wyroku I instancji w sprawie *Gao i Deng przeciwko Youku, Momo i innym* (zobacz: punkt 4.1 niniejszego rozdziału). Co więcej, dnia 21 sierpnia 2019 r. na oficjalnej stronie internetowej CAC zamieszczono artykuł autorstwa Yu Wenwen, adiunkt Pekinńskiej Akademii Nauk Społecznych, zgodnie z którym nie należy uznawać wytworów wygenerowanych przez sztuczną inteligencję za utwory¹⁵⁸. Artykuł usunięto wskutek przyjęcia odmiennej wykładni przepisów *Prawa autorskiego* przez sądy ludowe.

Warto tutaj odnotować odmienny kierunek chińskiego orzecznictwa w porównaniu do praktyki przyjętej przez Urząd ds. praw autorskich Stanów Zjednoczonych (ang.: *United States Copyright Office*). Wspomniany urząd w lutym 2023 r. cofnął rejestrację wygenerowanych ilustracji do komiksu *Zarya of the Dawn* (nr rejestracji: # VAu001480196)

---

¹⁵⁷ Oficjalny kanał na WeChacie sądu Ludowego w Changshu, red. X. Chen, *Uwaga! Sąd w Changshu wszczął pierwszą sprawę o naruszenie praw autorskich przez AIGC w Jiangsu, a drugą w Chinach, uznając harmonijne współistnienie „ludzi i technologii”* (chiń.: 关注! 常熟法院作出江苏首例、全国第二例 AIGC 著作权侵权案件, 实现“人与科技”美美与共, pinyin: *guan Zhu! Changshu fayuan zuochu jiangsu shou li, guanguo di er li AIGC zhuzuoqian qinquan anjian, shixian "ren yu keji" meimei*) https://mp.weixin.qq.com/s/qKuRwkVFwGem8UaVjfyjA?scene=25#wechat_redirect [data dostępu: 29.03.2025].

¹⁵⁸ W. Yu, *Prawa autorskie do treści generowanych przez sztuczną inteligencję* (chiń.: 人工智能生成内容的著作权, pinyin: *rengong zhineng shengcheng neirong de zhuzuoquan*), https://web.archive.org/web/20230511195349/http://www.cac.gov.cn/2019-08/21/c_1124902661.htm [data dostępu: 08.04.2025].

ze względu na fakt, iż tylko rezultat pracy człowieka może być chroniony prawem autorskim, co znajdowało poparcie w ugruntowanych precedensach. Tym samym uznano, że choć same ilustracje nie są chronione prawami autorskimi, to ich układ, tekst i fabuła są, jako że stanowią oryginalną koncepcję ludzkiego autora¹⁵⁹.

Sytuacja prawna w odniesieniu do przypadków, w których wytwory wygenerowane przy użyciu generatywnej sztucznej inteligencji naruszają prawa autorskie istniejących utworów, pozostaje niejednoznaczna. Chociaż odpowiednie przepisy określają obowiązki dostawców modeli generatywnej sztucznej inteligencji i regulują poszczególne wymogi (zobacz: Rozdział II), to dotychczas brakuje utrwalonej linii orzeczniczej i autorytatywnej wykładni sądowej, doprecyzowującej niejasne prawo. Powyższe wynika ze stosunkowo niedawnego wejścia w życie *Środków tymczasowych w zakresie zarządzania usługami sztucznej inteligencji generatywnej* z perspektywy pisania niniejszej pracy, czyli 15 sierpnia 2023 r.¹⁶⁰. Mimo że sądy zdążyły wydać pojedyncze orzeczenia w sprawach dotyczących opisanych okoliczności (zobacz: punkt 4.5 niniejszego rozdziału), to pierwotne stanowisko judykatury w zakresie kwalifikacji prawnej wytworów wygenerowanych jako utworów chronionych prawem autorskim również uległy znaczącym przeobrażeniom. Z uwagi na brak wystarczającego materiału, wyciągnięcie definitywnych wniosków powinno zostać wstrzymane do czasu utrwalenia się odpowiednich standardów interpretacyjnych.

---

¹⁵⁹ Decyzja jest dostępna w całości poniżej: <https://www.copyright.gov/docs/zarya-of-the-dawn.pdf> [data dostępu: 08.04.2025].

¹⁶⁰ Art. 24 *Środków tymczasowych dotyczących zarządzania usługami generatywnej sztucznej inteligencji*, (chiń.: 生成式人工智能服务管理暂行办法, pinyin: *shengcheng shi rengong zhineng fuwu guanli zhanxing banfa*), https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/202307/content_6891752.htm [data dostępu: 25.04.2025].

Zakończenie i podsumowanie

Rozwój generatywnej sztucznej inteligencji w ChRL stanowi przykład dynamicznego zderzenia innowacji technologicznej z potrzebą kontroli prawnej i politycznej. ChRL przyjęła pragmatyczne, lecz ściśle nadzorowane podejście do regulowania tego obszaru, czego wyrazem są liczne akty administracyjne oparte na ogólnych przepisach dotyczących cyberbezpieczeństwa i danych osobowych. Brak jednolitej ustawy poświęconej AI oraz rozproszony charakter regulacji wskazują na trwający proces poszukiwania równowagi między wspieraniem innowacji a kontrolą nad sferą informacyjną.

W kontekście generatywnej sztucznej inteligencji istotne znaczenie w ChRL odgrywa wyspecjalizowane sądownictwo ds. własności intelektualnej. Chiny wypracowały rozbudowany model rozstrzygania sporów z zakresu własności intelektualnej, obejmujący wyspecjalizowane sądy w Pekinie, Kantonie i Szanghaju, a także Sąd ds. Własności Intelektualnej przy NSL. Szczególną cechą tego systemu jest model „trzy w jednym”, integrujący rozpoznawanie spraw cywilnych, administracyjnych i karnych związanych z własnością intelektualną w ramach jednego postępowania. Taka organizacja wymiaru sprawiedliwości sprzyja szybkiemu reagowaniu na wyzwania związane z generatywną sztuczną inteligencją, wymagające zarówno wiedzy technologicznej, jak i zdolności do precyzyjnej analizy praw autorskich. Umożliwia to bardziej jednolitą i fachową interpretację prawa w sprawach dotyczących np. statusu prawnego wytworów generowanych przez modele językowe czy nieuprawnionego wykorzystania chronionych danych treningowych. W perspektywie europejskiej model chiński może stanowić punkt odniesienia dla przyszłych reform, jako że dynamiczny rozwój technologii tworzy coraz silniejszą potrzebę specjalizacji sędziów nie tylko w zakresie prawa, lecz również w zakresie zagadnień technicznych. Wyodrębnienie sądów wyspecjalizowanych mogłoby w przyszłości usprawnić orzekanie w sprawach związanych ze sztuczną inteligencją również w UE, zwiększając jakość i trafność rozstrzygnięć.

W odniesieniu do prób sformułowania definicji sztucznej inteligencji, podejście przyjęte przez UE znacząco różni się od modelu chińskiego. UE już od 2018 r. prowadziła intensywne prace zmierzające do wypracowania ogólnej definicji sztucznej inteligencji, począwszy od dokumentów strategicznych, aż po kompleksowy akt prawny w postaci *AI Act*. Próby te miały na celu ujednoczenie języka regulacyjnego i zapewnienie stabilnej podstawy dla przyszłych przepisów sektorowych. W odróżnieniu od tego modelu, ChRL przyjęła podejście technokratyczne i sektorowe – zrezygnowano z tworzenia jednej, uniwersalnej definicji sztucznej inteligencji, skupiając się natomiast na definiowaniu konkretnych kategorii

technologicznych, takich jak „algorytmy rekomendacyjne” czy „technologia głębokiej syntezy”, regulując je za pomocą wyspecjalizowanych aktów administracyjnych.

AI Act stanowi pierwszą na świecie kompleksową regulację prawną dedykowaną sztucznej inteligencji, obejmującą zarówno aspekty techniczne, jak i etyczno-prawne. Rozporządzenie o sztucznej inteligencji wyznacza nowy standard legislacyjny, oparty na podejściu warstwowym (*risk-based*), zakładającym różnicowanie obowiązków w zależności od poziomu ryzyka związanego z danym systemem AI. Choć *AI Act* jest przedsięwzięciem *stricte* europejskim, można zauważyć jego zbieżność z chińskimi praktykami regulacyjnymi – zarówno pod względem metodyki, jak i rozumienia potrzeby aktywnego nadzoru nad technologią. ChRL, mimo że dotąd opierała się na rozproszonych aktach wykonawczych i sektorowych, również zmierza w kierunku uchwalenia jednej, całościowej ustawy regulującej sektor AI, co zostało zapowiedziane w planie legislacyjnym Rady Państwa na 2024 r. Warto przy tym podkreślić, że chiński model rozwoju sztucznej inteligencji opiera się na ścisłej współpracy pomiędzy państwem a sektorem prywatnym – spółki takie jak Baidu, Tencent czy Alibaba nie tylko wdrażają nowe technologie, ale uczestniczą także w procesie ich kształtowania i nadzorowania, co umożliwia szybkie dostosowanie prawa do realiów rynkowych.

Zarówno system unijny, jak i chiński, w swoich dokumentach regulacyjnych odwołują się do wartości i założeń ideologicznych, które stanowią fundament ich strategii legislacyjnych. UE eksponuje w swoich aktach prawnych konieczność poszanowania godności człowieka, praw podstawowych oraz ochrony jednostki przed negatywnymi skutkami technologii. *AI Act* odwołuje się wprost do zasady etycznego rozwoju AI, transparentności oraz odpowiedzialności algorytmicznej. W ChRL zaś dokumenty regulacyjne są nasycone retoryką stabilności społecznej, rozwoju narodowego i „społecznego zaufania”, gdzie sztuczna inteligencja jawi się jako narzędzie modernizacji państwa i wzmocnienia jego pozycji międzynarodowej. Mimo różnic ustrojowych, oba systemy traktują sztuczną inteligencję nie tylko jako problem techniczny, ale również jako zjawisko o głębokim wymiarze aksjologicznym.

Analiza chińskiego orzecznictwa dotyczącego generatywnej sztucznej inteligencji wskazuje, że sądy w ChRL skłaniają się ku elastycznemu, pragmatycznemu podejściu do stosowania prawa autorskiego w kontekście nowych technologii. Z orzeczeń wynika, że kluczowe znaczenie przypisuje się ludzkiemu wkładowi twórczemu – jedynie w przypadkach, gdy za treścią generowaną przez sztuczną inteligencję stoi realne zaangażowanie człowieka, sądy są skłonne przyznać powstałemu utworowi ochronę prawną. Jednocześnie widoczna jest tendencja do ochrony interesów państwa oraz zachowania równowagi między rozwojem

technologicznym a kontrolą prawną. Wnioskiem płynącym z orzecznictwa jest więc potrzeba sformułowania jasnych kryteriów oceny wkładu ludzkiego oraz konieczność dalszego doprecyzowania granic ochrony prawnoautorskiej w dobie automatyzacji twórczości.

Zważywszy na tempo rozwoju technologii oraz niedojrzałość regulacji, kluczowe znaczenie będzie miała dalsza obserwacja i analiza tendencji legislacyjnych oraz orzeczniczych, zarówno w ChRL, jak i w Europie. Przyszłe badania powinny objąć także zagadnienia etyczne i aksjologiczne, bowiem prawna rzeczywistość generatywnej sztucznej inteligencji pozostaje obszarem dynamicznym i wymagającym ciągłej aktualizacji.

Bibliografia

Akty normatywne i doradcze prawa chińskiego

Decyzja Stałego Komitetu Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych w sprawie utworzenia sądów ds. własności intelektualnej w Pekinie, Szanghaju i Kantonie (chiń.: 全国人民代表大会常务委员会关于在北京、上海、广州设立知识产权法院的决定 *quanguo renmin daibiao dahui changwu weiyuanhui guanyu zai beiing, shanghai, guangzhou sheli zhishi chanquan fayuan de jue ding*), http://www.npc.gov.cn/zgrdw/npc//xinwen/2014-09/01/content_1877042.htm [data dostępu: 19.03.2025].

Interpretacja Najwyższego Sądu Ludowego (2001) Fa Shi nr 25 (chiń.: 法释 [2001] 25 号, pinyin: (2001) fa shi 25 hao), <http://gongbao.court.gov.cn/Details/635e70e2ab2f5969810116dbdff1f1.html> [data dostępu: 19.03.2025]

Konstytucja Chińskiej Republiki Ludowej, (chiń.: 中华人民共和国宪法, pinyin: zhonghua renmin gongheguo xianfa) https://www.gov.cn/guoqing/2018-03/22/content_5276318.htm [data dostępu: 18.08.2025].

Obwieszczenie Najwyższego Sądu Ludowego w sprawie wydania „Kilku postanowień dotyczących numerowania spraw w sądach ludowych” i standardów pomocniczych (chiń.: 最高人民法院关于印发《关于人民法院案件案号的若干规定》及配套标准的通 *zuigao renmin fayuan guanyu yinfa "guanyu renmin fayuan anjian an hao de ruogan guiding" ji peitao biao zhun di tong zhi*), <http://www.court.gov.cn/zixun-xiangqing-14970.html> [dostępne za pomocą VPN, data dostępu: 18.03.2025].

Obwieszczenie Rady Państwa o planie rozwoju sztucznej inteligencji nowej generacji w Chinach na lata 2015-2030 (chiń.: 国务院关于印发新一代人工智能发展规划的通知, pinyin: guo wu yuan guan yu yin fa xin yi dai ren gong zhi neng fa zhan gui hua de tong zhi), https://www.gov.cn/zhengce/content/2017-07/20/content_5211996.htm [data dostępu: 25.04.25]

Opinia Najwyższego Sądu Ludowego w sprawie dalszego promowania podziału złożoności i prostoty w sprawach oraz optymalizacji alokacji zasobów sądowych (chiń.: 最高人民法院关于进一步推进案件繁简分流优化司法资源配置的若干意见 *zuigao renmin fayuan guanyu jinyibu tuijin anjian fanjian fenliu youhua sifa ziyuan peizhi de ruogan yijian*),

<http://gongbao.court.gov.cn/Details/a05529d601534cef41afb89de64df3.html> [data dostępu: 18.03.2025].

Plan Wdrożenia Budowy Systemu Ochrony Własności Intelektualnej (chiń.: 知识产权保护体系建设工程实施方案, pinyin: *zhishi chanquan baohu tixi jianshe gongcheng shishi fang'an*), <https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/202405/P020240527490919363298.pdf> [data dostępu: 22.03.2025].

Postanowienia dotyczące administrowania zaleceniami algorytmicznymi dla usług informacyjnych w Internecie (chiń.: 互联网信息服务算法推荐管理规定, pinyin: *hulianwang xinxi fuwu suanfa tuijian guanli guiding*), https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2022-01/04/content_5666429.htm [data dostępu: 25.04.2025].

Postanowienia dotyczące pracy ze sprawami przewodnimi (chiń.: 关于案例指导工作的规定, pinyin: *guanyu anli zhidao gongzuo de guiding*), <https://www.chinajusticeobserver.com/law/x/provisions-on-case-guidance-20101116/chn> [data dostępu: 06.04.2025].

Postanowienia dotyczące zarządzania głęboką syntezą usług informacyjnych w Internecie (chiń.: 互联网信息服务深度合成管理规定, pinyin: *hulianwang xinxi fuwu shendu hecheng guanli guiding*) https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/2022-12/12/content_5731431.htm [data dostępu: 25.04.2025].

Prawo o bezpieczeństwie danych (chiń.: 中华人民共和国数据安全法, pinyin: *zhonghua renmin gongheguo shuju anquan fa*), https://www.gov.cn/xinwen/2021-06/11/content_5616919.htm [data dostępu: 25.04.2025].

Prawo o cyberbezpieczeństwie (chiń.: 中华人民共和国网络安全法, pinyin: *zhonghua renmin gongheguo wangluo anquan fa*) https://www.gov.cn/xinwen/2016-11/07/content_5129723.htm [data dostępu: 25.04.2025].

Prawo o ochronie danych osobowych (chiń.: 中华人民共和国个人信息保护法, pinyin: *zhonghua renmin gongheguo geren xinxi baohu fa*), https://www.gov.cn/xinwen/2021-08/20/content_5632486.htm [data dostępu: 25.04.2025].

Prawo o ustawodawstwie (chiń.: 中华人民共和国立法法 *zhonghua renmin gongheguo lifa fa*), https://www.gov.cn/xinwen/2023-03/14/content_5746569.htm [data dostępu: 17.03.2025].

Preambuła Obwieszczenia Rady Państwa w sprawie ogłoszenia „Ogólnej standardowej tabeli znaków chińskich” (chiń.: 国务院关于公布《通用规范汉字表》的通知 *guowuyuan*

guanyu gongbu "tongyong guifan hanzi biao" de tongzhi) https://www.gov.cn/zwggk/2013-08/19/content_2469793.htm [data dostępu: 17.03.2025].

Przepisy dotyczące promocji przemysłu AI w Specjalnej Strefie Ekonomicznej Shenzhen, (chiń.: 深圳经济特区人工智能产业促进条例, pinyin: *Shenzhen jing ji te qu ren gong zhi neng chan ye cu jin ren gong zhi neng chan ye tiaoli*), <https://flk.npc.gov.cn/detail2.html?ZmY4MDgxODE4MzQ1ZmFkYTAxODM1NGQ1NDMxMzE3ZWY%3D> [data dostępu: 25.04.2025].

Przepisy dotyczące promowania rozwoju przemysłu AI w Szanghaju, (chiń.: 上海市促进人工智能产业发展条例, pinyin: *Shanghai shi cu jin ren gong zhi neng chan ye fazhan tiaoli*), <https://www.shanghai.gov.cn/hqcyfz2/20230627/3a1fcfeff9234e8e9e6623eb12b49522.html> [data dostępu: 25.04.2025].

Przepisy dotyczące zarządzania bezpieczeństwem danych w sieci (chiń.: 网络数据安全管理条例, pinyin: *wangluo shuju anquan guanli tiaoli*) https://www.gov.cn/zhengce/content/202409/content_6977766.htm [data dostępu: 12.05.2025].

Środki mające na celu promowanie innowacyjnego rozwoju sztucznej inteligencji ogólnego przeznaczenia w Pekinie (chiń.: 北京市促进通用人工智能创新发展的若干措施, pinyin: *beijing shi cu jin tongyong ren gong zhi neng chuangxin fazhan de ruogan cuoshi*), https://www.beijing.gov.cn/zhengce/zhengcefagui/202305/t20230530_3116869.html [data dostępu: 25.04.2025].

Środki oceny bezpieczeństwa transmisji danych za granicę (chiń.: 数据出境安全评估办法, pinyin: *shuju chujing anquan pinggu banfa*) https://www.cac.gov.cn/2022-07/07/c_1658811536396503.htm [data dostępu: 25.04.2025].

Środki tymczasowe dotyczące zarządzania usługami generatywnej sztucznej inteligencji (chiń.: 生成式人工智能服务管理暂行办法, pinyin: *shengcheng shi ren gong zhi neng fuwu guanli zhanxing banfa*), https://www.gov.cn/zhengce/zhengceku/202307/content_6891752.htm [data dostępu: 25.04.2025].

Zawiadomienie Rady Państwa w sprawie planu prac legislacyjnych w 2024 r., (chiń.: 国务院办公厅关于印发《国务院 2024 年度立法工作计划》的通知, pinyin: *guo wu yuan ban gong ting guan yu yin fa 《guo wu yuan 2024 nian du li fa gong zuo ji hua》 de tong zhi*), https://www.gov.cn/zhengce/content/202405/content_6950093.htm?utm [data dostępu: 25.04.2025].

Akty normatywne i doradcze prawa polskiego

Projekt ustawy o systemach sztucznej inteligencji, nr z wykazu: UC71, <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12390551/katalog/13087901> [data dostępu: 23.04.2025].

Uchwała nr 196 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia "Polityki dla rozwoju sztucznej inteligencji w Polsce od roku 2020", M.P. 2021 poz. 23, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WMP20210000023/O/M20210023.pdf> [data dostępu: 23.04.2025].

Ustawa z dnia 26 lipca 2024 r. o zmianie ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, ustawy o ochronie baz danych oraz ustawy o zbiorowym zarządzaniu prawami autorskimi i prawami pokrewnymi, Dz.U. 2024 poz. 1254, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20240001254> [data dostępu: 25.04.2025].

Ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Dz.U. 1994 nr 24 poz. 83, <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19940240083> [data dostępu: 04.05.2025].

Akty normatywne i doradcze prawa unijnego

A definition of AI: main capabilities and scientific disciplines, https://ec.europa.eu/futurium/en/system/files/ged/ai_hleg_definition_of_ai_18_december_1.pdf [data dostępu: 23.04.2025].

Biała Księga w sprawie sztucznej inteligencji. Europejskie podejście do doskonałości i zaufania, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0065> [data dostępu: 23.04.2025].

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/790 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie prawa autorskiego i praw pokrewnych na jednolitym rynku cyfrowym oraz zmiany dyrektyw 96/9/WE i 2001/29/WE <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:32019L0790> [data dostępu: 25.04.2025]

Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno- Społecznego i Komitetu Regionów, Sztuczna inteligencja dla Europy, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0237&from=EN> [data dostępu: 21.04.2025].

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 października 2020 r. w sprawie praw własności intelektualnej w dziedzinie rozwoju technologii sztucznej inteligencji <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020IP0277&qid=1745497414088> [data dostępu: 24.04.2025].

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 października 2020 r. z zaleceniami dla Komisji w sprawie systemu odpowiedzialności cywilnej za sztuczną inteligencję, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/ALL/?uri=CELEX:52020IP0276> [data dostępu: 24.04.2025].

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 20 października 2020 r. zawierające zalecenia dla Komisji w sprawie ram aspektów etycznych sztucznej inteligencji, robotyki i powiązanych z nimi technologii, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:52020IP0275> [data dostępu: 24.04.2025].

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex:32016R0679> [data dostępu: 08.05.2025].

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1689 z dnia 13 czerwca 2024 r. w sprawie ustanowienia zharmonizowanych przepisów dotyczących sztucznej inteligencji oraz zmiany rozporządzeń (WE) nr 300/2008, (UE) nr 167/2013, (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1139 i (UE) 2019/2144 oraz dyrektyw 2014/90/UE, (UE) 2016/797 i (UE) 2020/1828 (akt w sprawie sztucznej inteligencji), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32024R1689> [data dostępu: 23.04.2025]

Orzecznictwo sądów ludowych

Wyrok (2017) Jing 73 Min Zhong nr 797 (chiń.: (2017) 京 73 民终 797 号, pinyin: (2017) jing 73 min zhong 797 hao) <https://wenshu.court.gov.cn/website/wenshu/181107ANFZ0BXSK4/index.html?docId=nOE3NrYf+Ub+QaEFxJdBUYRzhmRbKcCKdjNJkh3EkVFz1Wj43cmIgd8vNnCaLh4wp01Vai/WbwdF4CA20meKiGhHbL6xbqWCNg3y2lc+Hu2IcizO0u7y3CJYTs4CR114> [data dostępu: 05.04.2025].

Wyrok (2018) Jing 0491 Min Chu nr 239 (chiń.: (2018) 京 0491 民初 239 号, pinyin: (2018) jing 0491 min chu 239 hao)

<https://wenshu.court.gov.cn/website/wenshu/181107ANFZ0BXS4/index.html?docId=J5BMh/HphKWQ6kbLk7yX0VXAkTTLq137tGmAstt+11PKMQq5+oqlkN8vNnCaLh4wp01Vai/Wbwe8guRedWD1uXiFc2mkRsnpmQlqjDvscKKHJ2OhdgO4vGKJjLLxUX1S> [data dostępu: 02.04.2025].

Wyrok (2019) Yue 0305 Min Chu nr 14010 (chiń.: (2019) 粤 0305 民初 14010 号 , pinyin: (2019) yue 0305 min chi 14010 hao) <https://wenshu.court.gov.cn/website/wenshu/181107ANFZ0BXS4/index.html?docId=V4fCxJP6u99sSy9mYo2Pb8FoUruJYuJQluj+GgsVMZxlnEZ3ys8SJ98vNnCaLh4wp01Vai/WbwdF4CA20meKiGhHbL6xbqWCNg3y2lc+Hu079WU/TNyXZgU6voT6Ncl6> [data dostępu: 29.03.2025].

Wyrok (2023) Jing 0491 Min Chu nr 11279 (chiń.: (2023) 京 0491 民初 11279 号, pinyin: (2023) jing 0491 min chu 11279 hao) <https://wenshu.court.gov.cn/website/wenshu/181107ANFZ0BXS4/index.html?docId=V4fCxJP6u99sSy9mYo2Pb8FoUruJYuJQluj+GgsVMZxlnEZ3ys8SJ98vNnCaLh4wp01Vai/WbwdF4CA20meKiGhHbL6xbqWCNg3y2lc+Hu079WU/TNyXZgU6voT6Ncl6> [data dostępu: 29.03.2025]

Wyrok (2024) Zhe 01 Min Zhong nr 10332 (chiń.: (2024) 浙 01 民终 10332 号, pinyin: (2024) zhe 01 min zhong 10332 hao) <https://www.ciplawyer.cn/articles/155989.html> [data dostępu: 02.04.2025].

Wyrok (2024) Zhe 0192 Min Chu nr 1578 (chiń.: (2024) 浙 0192 民初 1587 号, pinyin: (2024) zhe 0192 min chu 1587 hao) <https://www.ciplawyer.cn/articles/155988.html> [data dostępu: 02.04.2025]

Literatura przedmiotu

Bar A., *Prawnoautorski status wizualnych i dwuwymiarowych wytworów sztucznej inteligencji*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2025.

Chłopecki A., *Sztuczna inteligencja – szkice prawnicze i futurologiczne*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2018

Edwards L., Szpotakowski I. i inni, *Private ordering, generative AI and the 'platformisation paradigm': What can we learn from comparative analysis of models terms and conditions?*, Cambridge Forum on AI: Law and Governance 2025, nr 1.

Emmert-Strieb F., *Is ChatGPT the way toward artificial general intelligence*, Discover Artificial Intelligence 2024, tom 4, artykuł nr 32.

Fu Y., *Functions of the Supreme People's Court in Transition*, Peking University Law Journal 2015, tom 3, nr 2.

Jakóbiec W., Rowiński J., *System konstytucyjny Chińskiej Republiki Ludowej*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 2006.

Kolańczyk K., *Prawo rzymskie*, red. J. Olówek, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2021.

Kot M., *Aspekty prawne eksploracji tekstów i danych w zakresie trenowania systemów sztucznej inteligencji*, praca magisterska, Uniwersytet Warszawski, Wydział Prawa i Administracji, 2024.

Kopania Z., Szpotakowski I., *Chinese law research guide*, wydawnictwo Naukowe ArchaeGraph, Łódź-Kraków 2020.

Lü Z., *Generative artificial intelligence in the metaverse era*, Cognitive Robotics 2023, nr 3.

Machała W., *ACTA 2 czy Nihil novi? Pierwsze refleksje na temat dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady o prawie autorskim na jednolitym rynku cyfrowym*, Monitor Prawniczy 2019, Nr 18.

McIntyre S., *Trying to Agree on Three Articles of Law: The Idea/Expression Dichotomy in Chinese Copyright Law*, Cybaris, Mitchell Hamline School of Law 2010, tom 1, nr 1.

Szpotakowski I., *Samoregulacja oraz koncesjonowanie jako metody kontroli generatywnej sztucznej inteligencji w Chińskiej Republice Ludowej – wstępne obserwacje*, w: *Nowe technologie jako źródło wyzwań dla systemu prawa w Polsce*, red. P. Grzebyk, Warszawa 2025, Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR.

Toti E., *The Connections between Roman Law and Chinese Civil Law*, w: *The Making of the Chinese Civil Code*, red. H. Jiang i P. Sirena, Cambridge University Press 2023.

Weightman W., *Is the Emperor Still Far Away? Centralization, Professionalization, and Uniformity in China's Intellectual Property Reforms*, UIC Review of Intellectual Property Law 2020, tom 19, nr 2.

World Intellectual Property Organization, *Generative Artificial Intelligence. Patent Landscape Report*, Genewa 2024, <https://tind.wipo.int/record/49740?v=pdf> [data dostępu: 10.05.2025].

Xu J. i Zhuang Y., *Praktyczny przegląd i dogłębne studium mechanizmu sądowego „trzy w jednym” w zakresie praw własności intelektualnej* (chiń.: 知识产权“三合一”审判机制的实

践检视与深化路径研究 *zhishi chanquan "san he yi" shenpan jizhi de shijian jianshi yu shenhua lujing yanjiu*), Czasopismo „Sprawiedliwość Ludu” 2024 (chiń.: 人民司法杂志社 *renmin sifa zazhi she*), nr 23.

Yu W., *Prawa autorskie do treści generowanych przez sztuczną inteligencję* (chiń.: 人工智能生成内容的著作权, *pinyin: rengong zhineng shengcheng neirong de zhuzuoquan*), https://web.archive.org/web/20230511195349/http://www.cac.gov.cn/2019-08/21/c_1124902661.htm [data dostępu: 08.04.2025].

Zalewski T., *Definicja sztucznej inteligencji*, w: *Prawo sztucznej inteligencji*, red. L. Lai, M., Świerczyński, Warszawa 2020.

Zhang A.H., *The Promise and Perils of China's Regulation of Artificial Intelligence*, *Columbia Journal of Transnational Law* 2025, nr 63.

Źródła internetowe

Administracja Cyberprzestrzeni Chin (chiń.: 国家互联网信息办公室, *pinyin: guojia hulianwang xinxi bangongshi*) <https://www.cac.gov.cn/index.htm> [data dostępu: 22.03.2025].

B. Lyhne-Gold, *One Institution with Two Names*, https://chinamediaproject.org/the_ccp_dictionary/one-institution-with-two-names/ [data dostępu: 22.03.2025].

ChatGPT / OpenAI Statistics: How Many People Use ChatGPT?, <https://backlinko.com/chatgpt-stats>, [data dostępu: 21.04.2025].

Chen H. i Devichand M., *Millions share new Chinese character*, <https://www.bbc.com/news/blogs-trending-31689148> [data dostępu: 17.03.2025].

Dziennik Urzędowy Stałego Komitetu Ogólnochińskiego Zgromadzenia Przedstawicieli Ludowych Chińskiej Republiki Ludowej (chiń.: 中华人民共和国全国人民代表大会常务委员会公报, *pinyin: zhonghua renmin gongheguo quanguo renmin daibiao dahui changwu weiyuanhui gongbao*), <http://www.npc.gov.cn/npc/index.html> [data dostępu: 17.03.2025].

Finder S., *The "Soft Law" of the Supreme People's Court*, <https://supremepeoplescourtmonitor.com/2020/11/16/the-soft-law-of-the-supreme-peoples-court/> [data dostępu: 06.04.2025].

Główny Urząd Statystyczny, *Ludność. Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2024 r.* (stan w dniu 30.06), <https://stat.gov.pl/obszary->

[tematyczne/ludnosc/ludnosc/ludnosc-stan-i-struktura-ludnosci-oraz-ruch-naturalny-w-przekroju-terytorialnym-w-2024-r-stan-w-dniu-30-06,6,37.html](https://www.tematyczne/ludnosc/ludnosc/ludnosc-stan-i-struktura-ludnosci-oraz-ruch-naturalny-w-przekroju-terytorialnym-w-2024-r-stan-w-dniu-30-06,6,37.html) [data dostępu: 25.04.2025].

Great Firewall, <https://www.britannica.com/topic/Great-Firewall> [data dostępu: 19.03.2025].

Guadamuz A., How many people are using generative AI on a daily basis? A Gemini report, <https://www.technollama.co.uk/a-gemini-report-how-many-people-are-using-generative-ai-on-a-daily-basis-a-gemini-report> [data dostępu: 10.05.2025].

Interesse G., *China Releases New Draft Regulations on Generative AI*, <https://www.china-briefing.com/news/china-releases-new-draft-regulations-on-generative-ai/> [data dostępu: 12.05.2025]

Lichfield G., *The ‘Manhattan Project’ Theory of Generative AI*, <https://www.wired.com/story/how-to-make-sense-of-the-generative-ai-explosion/> [data dostępu: 10.05.2025].

Liu J., *Chiny mają już 79 dużych modeli o miliardzie parametrów, a sektor przemysłowy apeluje o jak najszybsze stworzenie „fosy” dla niezależnych innowacji* (chiń.: 中国已有 79 个 10 亿参数大模型, 业界呼吁尽快建立自主创新“护城河”, pinyin: *zhongguo yi you 79 ge 10 yi canshu da moxing, yejie huyu jinkuai jianli zizhu chuangxin “huchenghe”*), <https://m.yicai.com/news/101769137.html> [data dostępu: 25.04.2025].

M. Levin, *The economy and ethics of AI training data*, <https://www.marketplace.org/story/2024/01/31/the-economy-and-ethics-of-ai-training-data> [data dostępu: 21.04.2025].

Menear H., *“Big Data” isn’t big enough to train generative AI*, <https://interface.media/blog/2024/03/06/big-data-isnt-big-enough-to-train-generative-ai/> [data dostępu: 21.04.2025].

Oficjalny kanał na WeChacie sądu Ludowego w Changshu, red. X. Chen, *Uwaga! Sąd w Changshu wszczął pierwszą sprawę o naruszenie praw autorskich przez AIGC w Jiangsu, a drugą w Chinach, uznając harmonijne współistnienie „ludzi i technologii”* (chiń.: 关注! 常熟法院作出江苏首例、全国第二例 AIGC 著作权侵权案件, 实现“人与科技”美美与共, pinyin: *guanzhu! Changshu fayuan zuochu jiangsu shou li, guanguo di er li AIGC zhuzuoqian qinquan anjian, shixian “ren yu keji” meimei*) https://mp.weixin.qq.com/s/qKuRwkVFwGem8UaVjfyjiA?scene=25#wechat_redirect [data dostępu: 29.03.2025].

Państwowa Administracja ds. Praw Autorskich (chiń.: 国家版权局, pinyin: *guojia banquan ju*) <https://www.ncac.gov.cn/bsfw/tszn/> [data dostępu: 22.03.2025].

Państwowa Administracja ds. Regulacji Rynku (chiń.: 国家市场监督管理总局, pinyin: *guojia shichang jiandu guanli zongju*) <https://www.samr.gov.cn/jg/#sjzz> [data dostępu: 22.03.2025].

Państwowa Administracja ds. Własności Intelektualnej (chiń.: 国家知识产权局, pinyin: *guojia zhishi chanquan ju*) <https://english.cnipa.gov.cn/col/col2969/index.html> [data dostępu: 22.03.2025].

red. Liangyu, *China Focus: China launches first Internet court in e-commerce hub*, http://www.xinhuanet.com/english/2017-08/18/c_136537234.htm [data dostępu: 19.03.2025].

Rocznik statystyczny Szanghaju 2019, 2.2 Powierzchnia gruntów, populacja i gęstość zaludnienia w dystryktach, <https://tj.sh.gov.cn/tjn/nj19.htm?d1=2019tjnje/E0202.htm> [data dostępu: 25.04.25]

Sandhu J., *What are LLMs and generative AI? A beginner's guide to the technology turning heads*, <https://srinstitute.utoronto.ca/news/gen-ai-llms-explainer> [data dostępu: 21.04.2025].

Zarya of the Dawn (Registration # VAu001480196), <https://www.copyright.gov/docs/zarya-of-the-dawn.pdf> [data dostępu: 08.04.2025].

Spis ilustracji

Rysunek 1. Przykładowe zdjęcie wyedytowane przez Powoda	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Rysunek 2. Przykładowe zdjęcie wyedytowane przez Powoda	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Rysunek 3. Obraz wygenerowany przez Powoda będący przedmiotem sprawy (bez znaku wodnego).....	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Rysunek 5. Przykładowy obraz wygenerowany przez Powoda	60
Rysunek 4. Przykładowy obraz wygenerowany przez Powoda	60